

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (3575) 2020 FEBRUARY – VASARIO 4 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Viduržiemio šventės

Gimtadienius švenčia ne tik žmonės. Juos mini valstybės, miestai, organizacijos ir kitokios bendrijos. Žmogaus gimtadienis yra daugiau asmeninė – šeimos arba artimų žmonių šventė ar paminėjimas, pasidžiaugiant to žmogaus buvimu ir bendravimu su juo dovana. Vieši gimtadieniai yra skirti visiems – įvertinti šimtmečių ar dešimtmečių permainas miesto, valstybės ar organizacijos gyvenime, jų paliekamą pėdsaką visuomenei. Neseniai minėjome Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo 100-metį. Šiemet minėsime mažesnę, bet labai svarbią kitą datą – II nepriklausomybės 30-metį. O štai prieš gerą savaitę, pačiame viduržiemyje pagal Lietuvos tradiciją, Lietuvos sostinė Vilnius šviesų kaskadomis s ir spalvingais reginiais paminėjo savo 697-ąsias metines. Gimtadieniu laikoma atmintina ir svarbi šiam miestui ir Lietuvai data – prie 697-erius metus Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas rašė ir siuntė laiškus į Vakarų Europą, kviesdamas visus pirklius ir atvykti į Vilnių ir apsigyventi.

Reikšmingą Lietuvai sukaktį paminėjo ir Kaunas. Šiame mieste lygiai prieš 100 metų – 1920 m. sausio 27 d. – buvo atidaryti Aukštieji kursai. Kursai buvo pirmoji nepriklausomos Lietuvos aukštojo mokslo įstaiga, tapusi svarbiausiu žingsniu, kuriant pirmąjį universitetą, kuriame buvo dėstoma lietuvių kalba. Iš Aukštųjų kursų kilęs Lietuvos universitetas, įsteigtas 1922-aisiais, davė pradžią Kauno technologijos, Lietuvos sveikatos mokslų ir Vytauto Didžiojo universitetams. Ir tai, kad Lietuva šiandien garsėja savo dideliu skaičiumi išsilavinusių gyventojų, puikiais mokslininkais, didelis šio pirminio švietimo ir mokslo šaltinio nuopelnas.

Išėivijoje taip pat minimos savos sukaktys – jos gal šiek tiek mažesnės metų skaičiumi, kuklesnės savo išskilmėmis, bet ne mažiau prasmingos ir svarbios vietinėms bendruomenėms. Sausio pabaigoje linksmai ir išradingai savo 65-ąsias veiklos metines paminėjo Prisikėlimo parapijos „Aušros“ sporto klubas. Jo išskilmėse buvo prisimintas vienas iš steigėjų a.a. vysk Paulius Baltakis ir kiti, kurių siekis ugdyti sveiką dvasia ir kūnu bendruomenės jaunimą sėkmingai tęsiamas. Jau ketvirtoji lietuvių ar lietuvių kilmės vaikų karta renkasi į sporto salę varžyboms ar treniruotėms.

Dar viena sukaktis praėjusį sekmadienį paminėta Prisikėlimo parapijoje – tai Vaikų ir jaunimo choro 65-metis. Jaunųjų dainininkų balsus girdime bendruomenės šventėse, tradicinėse kalėdinių maldų ir giesmių popietėse ar sekmadienio Mišiose. Kūrybingų vadovų dėka vaikai ir jaunimas ne tik pajunta bendro dainavimo patrauklumą, bet ir susipažįsta su Lietuvos muzikine ir liaudies kūryba, liaudies muzikos instrumentais, papildo savo lietuvių kalbos žodyną naujais žodžiais. Šių organizacijų dėka muzika ar sportas anksti ateina į vaikų ir jaunimo gyvenimą, ilgai išlieka repeticijose, koncertuose, sporto žaidynėse ar treniruotėse užsimezgusi draugystė – bendruomenės tęstinumo laidas.

SK

Vilniaus gimtadienio šviesos

Sausio 24-ąją Vilnius minėjo 697-ąsias metines nuo tos dienos, kai Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas išsiuntė laišką Vakarų Europos amatininkams ir pirkliams, kviesdamas juos atvykti į Vilnių ir čia verstis savo amatu. Ši diena pripažįstama ir minima kaip Vilniaus gimtadienis.

Per praėjusius šimtmečius Lietuvos sostinės istorijoje būta daug istorinių skaudžių ir nelengvų permainų. Tačiau šiandieninis Vilnius, turbūt, artimiausias Gedimino vizijai ir norams – tai atviras, daugiatautis miestas, kuriame puoselėjamos europietiškos tradicijos, verslas, klesti menas ir kultūra, senoji architektūra puikiai dera su naujais šiuolaikiniais pastatais. Jau antrus metus kuriama nauja tradicija – per miesto gimtadienį rengti šviesų festivalį. Ir šio sausio mėnesio 24-25-26 dienomis Lietuvos sostinė Vilnių nušvietė įvairiausių šviesų formos ir spalvos. Šiuolaikinėmis

Vilniaus globėjo Šv. Kristoforo statulėlė

technologijomis sukurti šviesų raštai ir formos, įkvėpdamos žiemiškai niūrokam miestui gyvybės ir šilumos, išryškino architektūrą, pakvietė į gražiausius Senamiesčio kiemus, atviliojo minias vilniečių ir miesto svečių pasigėrėti šviesų reginiais. Šiemet 26 šviesos instaliacijas ir apšviestus objektus kūrė šviesų meistrai iš Lietuvos, Prancūzijos, Rumunijos, Slovakijos, Latvijos ir kt. Nušviesti skverai, kiemai ir skulptūros tarsi žaidžia su šviesa, o kartu ir su žiūrovais. Daug kur muzika kartu su

Sostinės gimtadienis švenčiamas su miesto vėliava

Už atskleistas 1863-1864 metų sukilimo paslaptis Šv. Kristoforo statulėlės skirtos prof. dr. R. Jankauskui, dr. J.Kozakaičiai, prof. dr. T. Bairauskaitei, archeologams G.Grižui ir V.Steponaičiui, teismo medicinos ekspertams dr. G. Kisieliui ir J.Jankauskienei

moderniomis šviesos technologijomis pasakoja šiuolaikinio Vilniaus istorijas, iš švieslenčių žvelgia išpūdingi žmonių veidai. Šviesų festivalis kvietė aplankyti ne tik miesto centrą, Senamiestį, bet ir užsukti į naujai apšviestus istorinius kiemus: Valdovų rūmų, Vilniaus universiteto ir observatorijos, „Pacų“ viešbučio, Prezidentūros, Lietuvos dailės muziejaus, Mokytojų namų ir kitų istorinių pastatų kiemus.

Inf. parengta pagal lyrtas.lt, nuotraukos V. Ščiavinsko

ŠIAME NUMERYJE

- Lietuvos vyskupų konferencijos plenarinis posėdis – 2 psl.
- Išsaugoti atminčiai ir istorijai– 3 psl.
- Dingę tarp Stokholmo ir Toronto – 4, 5 psl.
- “Aušros” klubas paminėjo 65-metį – 7 psl.
- Susitikimas su rašytoja Laima Vince – 8 psl.
- LISS – neįkainojama patirtis – 9 psl.

Lietuvos vyskupų konferencijos plenarinis posėdis

2020 m. sausio 7 dieną Kaune vyko Lietuvos vyskupų konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas S. Tamkevičius, arkivyskupas P. Rajič, G. Grušas, vyskupas E. Bartulis, J. Ivanauskas, A. Jurevičius, K. Kėvalas, R. Norvila, A. Poniškaitis, D. Trijonis, L. Vodopjanovas.

Posėdis prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukėjo Kauno arkivyskupijos apaštališkasis administratorius vysk. A. Jurevičius.

Lietuvos vyskupas savo dalyvavimu posėdyje pagerbė apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivysk. P. Rajič. Jis pasveikino susirinkusiuosius ir padėkojo jiems už bendradarbiavimą.

Posėdyje svarstyti Suaugusiųjų įkrikščioninimo pastoracinių ir liturginių gairių bei įvairių formuliarių, būtinų suaugusiųjų įkrikščioninimo proceso metu, projektai, kuriuos pateikė Lietuvos katechetikos centro direktorius mons. R. Gudlinkis. Patikslinus tekstus pagal vyskupų pateiktas pastabas projektai buvo patvirtinti.

LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai apžvelgė svetur gyvenančių lietuvių katalikų pastoracijos aktualijas. Aptarta Sovietų (Rusija), Bergeno (Norvegija) ir Vokietijos lietuvių sielovados situacija. Vasario 16-osios lietuvių gimnazijos Hiutenfelde (Vokietija) kapelionu vėl išrinktas kun. V. Grigutis. Jo naujoji kadencija prasidės 2020 m. kovo 3 d.

Popiežius Pranciškus trečiąją liturginių metų sekmadienį nesenai paskelbė Dievo Žodžio sekmadieniu. Ganytojai nutarė, kad Dievo Žodžio sekmadienį švenčiama Eucharistija visose šalies bažnyčiose prasidės procesija, kurioje bus nešama Evangelijų knyga. Atnešta prie altoriaus, ji bus padėta ant specialaus papuošto pulsto, kaip regimas ženklas, liudijantis Dievo Žodžio svarbą mūsų tikėjimui. Nutarta priminti ir galimybes geriau susipažinti su Šv. Raštu – išleistas knygas, internetines svetaines ir kt. išteklius. Viliamasi, kad artėjantis Dievo Žodžio sekmadienis paskatins tikinčiuosius susitelkti kartu melstis ir apmąstyti Dievo Žodį parapijose veikiančiose Šv. Rašto grupelėse, įvairiuose bažnytiniuose judėjimuose ir organizacijose.

Vysk. L. Vodopjanovo siūlymu vyskapai nusprendė ir šiais metais tęsti nuolatinę Švč. Sakramento adoraciją, jos metu ypač meldžiantis už pašaukimus, 30-ąsias laisvės metines švęsiančią mūsų valstybę, prašant šv.

Jono Pauliaus II užtarimo. 2020 m. nuolatinės adoracijos šūkiu ganytojai pasirinko 87-osios psalmės eilutę „Visos manosios versmės iš Tavęs tryksta“ – Pasaulinio Eucharistinio kongreso Budapešte šūkį.

Šių metų gegužės mėnesį minėsime šv. Jono Pauliaus II gimimo 100-ąsias metines. Gegužės 17 d. Vatikane, Šv. Petro aikštėje, Šventasis Tėvas aukos iškilmingas šv. Mišias. Jose dalyvaus ir Lietuvos vyskapai. Lietuvos Seimui 2020-uosius paskelbus Šv. Jono Pauliaus II metais, sudaroma vyriausybės darbo grupė, kurioje Lietuvos vyskupų konferencijai atstovaus generalinis sekretorius kun. K. Smilgevičius.

Posėdžio metu nemažai dėmesio skirta ir liturgijos klausimams. Rengiant Kremuotų palaikų laidojimo tvarką, Lietuvos vyskupų konferencija primena, kad laidojant urnas reikia laikytis šių liturginių nuostatų: bažnyčioje urna su pelenais padedama ant staliuko, uždengto violetinės (jei laidojami vaikai – baltos) spalvos audeklu ir pastatyto priešais altorių, tačiau ne presbiterijoje. Šalia urnos pastatoma Velykų žvakė ir – jei altoriaus kryžius nėra gerai matomas – procesijų kryžius.

Vyskapai išrinko ir naująją Lietuvos skautų kapelioną. Juo tapo br. kun. Paulius Bytautas, OFM.

2020 m. lapkričio 12–14 d. Kastelgandolfe vyksiančiame Katalikiškojo ugdymo kongregacijos organizuojamame Pasauliniame ugdymo kongrese Lietuvos vyskupams atstovaus LVK Švietimo komisijos pirmininkas vysk. K. Kėvalas.

Kitas Lietuvos vyskupų konferencijos plenarinis posėdis vyks 2020 m. kovo 17-18 d. Vilniuje.

Lietuvos vyskupų konferencijos sekretoriatas

Francesca Di Giovanni, Vatikano santykių su valstybėmis sekretoriaus pavaduotoja daugiašaliams santykiams

Nauja Vatikano pareigūnė

Popiežius Pranciškus paskyrė sekretoriaus santykiams su valstybėmis (užsienio reikalų ministerio atitinkmuo) pavaduotoja Francescą Di Giovanni. Kaip pažymėjo naujienu agentūra ANSA, moteris pirmą kartą užėmė tokias aukštas pareigas Vatikano valstybės sekretoriato (vyriausybėje). 66-erių metų Francesca Di Giovanni – administracinių ir juridinių klausimų specialistė, Vatikane ji dirba beveik 30 metų. Nuo 1993 metų ji buvo sekretoriato darbuotoja, sprendė pabėgėlių, tarptautinės humanitarinės teisės, intelektinės nuosavybės, turizmo, moterų teisių problemas. Anksčiau popiežius Pranciškus ne kartą pasisakė už aktyvesnį ir svarbesnį moterų vaidmenį Romos katalikų bažnyčioje. Jo popiežystės metais moteris – Barbara Jatta – pirmą kartą tapo Vatikano muziejaus vadove. Moterys Vatikane taip pat skiriamos į svarbias pareigas konsultacinėse institucijose.

Vatikano radijo inf.

Parodos Vilniuje plakatas

Paroda „Niekada nenuleisk sparnų“ Vilniuje

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo 2018 metais parengta paroda „Niekada nenuleisk sparnų“, skirta kun. Petro Ažubalio 100-osioms gimimo metinėms, Šv. Jono Krikštytojo ir Lietuvos kankinių parapijos sukaktims paminėti, bus pristatyta Vilniuje, Šv. Pranciškaus Asyžiečio (Bernardinų) parapijoje. Paroda atidaroma vasario 7, penktadienį. Prieš tai su šia paroda Maironio literatūros muziejuje susipažino kauniečiai, anksčiau ji buvo pristatyta Biržuose, Panevėžyje, pasiekė ir Seinus (Lenkija).

Inf.

Bėgimo Romoje dalyviai

Romoje pirmą kartą įvyko pagarbos bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“, kurį surengė LR diplomatinė atstovybė Italijoje ir Italijos lietuvių bendruomenė. Prie bėgimo, kuris Lietuvoje ir pasaulyje rengiamas 29-ąją kartą, buvo pakviestos prisidėti ir kitų Italijos regionų lietuvių bendruomenės. Romoje bėgikai savo kelią pradėjo iš Šv. Petro aikštės. Tai suteikia progą priminti, jog 1991 metų įvykiai buvo atidžiai ir neabejingai stebimi Vatikane.

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

SKAITMENINIS TŽ el. paštu (PDF formate) – **\$85**

RĖMĖJO – **\$105** (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – **\$185** (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – **\$105 reguliari**, **\$125** – rėmėjo, **\$165** – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, **techninė redaktorė** – Akvilė Minkevičienė, **administratorius** – Tomas Trussow.

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Išsaugoti atminčiai ir istorijai

Vajus „Misija Sibiras“ vykdomas nuo 2006 metų. Per šį laikotarpį lietuvių tremties ir įkalnimo vietas Sibire – Rusijoje, Kazachstane ir Tadžikistane – aplankiusios jaunimo ekspedicijos sutvarkė daugiau kaip 150 kapinių. Nuo pirmosios ekspedicijos pradžios norą dalyvauti projekte išreiškė daugiau nei 13 tūkst. jaunų žmonių. Iš viso suorganizuota 18 ekspedicijų, tūkstančiai pristatymų mokyklose, universitetuose, bendruomenių centruose, eksponuota šimtai jaunimo ekspedicijų fotografijų parodų, sukurta dešimtys dokumentinių filmų. „Misija Sibiras“ projektą palaiko Lietuvos visuomenės veikėjai, valstybinės institucijos, žiniasklaida, verslas, mokslo bendruomenė, įvairios nevyriausybinių organizacijų.

2019 metų vasarą į Kazachstaną išvyko 16 ekspedicijos dalyvių. 10 dienų – tiek truko komandos misija Karagandos apylinkėse: Dolinkoje, Karabase, Spaske, Prostornoje, Ekibastūze. Ekspedicija į Kazachstaną vyko antrus metus iš eilės, nes Rusija į savo teritoriją neišduoda vizų. Bet ir Kazachstanas lietuviams yra taip pat svarbus, nes, skirtingais duomenimis, jo lageriuose kalėjo nuo 20 iki 80,000 lietuvių. Jausdami didžiulį visos Lietuvos palaikymą ekspedicijos dalyviai Karagandos apylinkėse intensyviai šukavo kapines, tvarkė atrastus lietuvių kapus, statė atminimo simbolius. Pasak ekspedicijos vadovo Arnoldo Foko, iš viso aplankyta 18 kapinių, rasti ir aptvarkyti 120 lietuvių kapai, jie nufotografuoti, sužymėtos jų koordinatės. Šįkart komanda nusprendė sukurti ir naują tradiciją – pastatyti du koplytstulpiai buvusių lagerių vietose. Šio amato komanda mokėsi dar Lietuvoje, tačiau juos kūrė vakarais jau atvykę į misijos vietą.

„Misija Sibiras 19“ dalyviams prieš ekspediciją 93-ejų Jurgis Dirvonskis įdavė nuotrauką, fotografuotą prieš 70 metų. Nespaltvotoje fotografijoje buvo jo dukters kapas Kazachstano kapinėse. Ketvirtosios ekspedicijos dienos pabaigoje jau buvo išsekusi viltis, kol neišgirdom lemtingo Manvydo šūksnio „radom!“ 1946 m. Jurgis Dirvonskis buvo suimtas už tai, kad padėdavo partizanams – buvo jų ryšininkas. Po metų vyras kaip politinis kalinys buvo ištremtas į Kazachstaną. Ten praleido 12 metų, tolimame krašte sukūrė šeimą, gimė dvi dukrelės. Kai vyresnėlei Jūratei buvo maždaug dveji, o mažajai Nijolei – vos 8 mėnesiai, abi susirgo dizenterija. Nijolė neišgyveno. Dukrą Jurgis palaidojo

Šioje kelionėje reikalingi ir staliaus įgūdžiai

kapinėse šalia Karagandos. Pats pastatė jai paminklą – kūdikio kapą puošė kryžius su angelu. Orientyras – prieš 70 metų daryta nuotrauka. „Misija Sibiras“ ekspedicijos dalyviai aplankė Jurgio kelios savaitės iki kelionės į Kazachstaną. Jis papasakojo savo istoriją ir išleido ekspediciją su prašymu surasti dukters kapą. Vyras gana tiksliai nupasakojo, kur jis turėtų būti, ir įdavė nuotrauką, kurioje nufotografuotas kapas. Nors fotografijoje aiškiai matėsi pats kapas, orientyrai buvo ir horizonte matomi pastatai, tačiau visi suvokėme – nuotrauka daryta prieš 70 metų, tad aplinka galėjo visiškai pasikeisti. Žinojome, kad kapinės, kuriose palaidota Jurgio dukra, yra važiuojant nuo Karagandos į Aktasą. Trečią ekspedicijos dieną nuvykome į tas kapines ir keletą valandų jas šukavome ieškodami lietuvių kapų ir buvome beveik įsitikinę – tarp jų rasime ir kapą su angelu. Po 3-4 valandų, išnaršę kapines, buvome suradę ir sutvarkę 8 lietuvių kapus, tačiau Jurgio dukters kapo neradome. Ramybės nedavė nuotraukoje matytas vaizdas. Keli ekspedicijos dalyviai jau baigus šukuoti šias kapines nuklydo už geležinkelio į kitas kapines. „Šalia tų kapinių yra pastatas iš nuotraukos. Čia yra Jurgio dukters kapas“, – buvo įsitikinęs Egidijus ir

pridūrė, kad privalome į jas grįžti. Tačiau šias kapines tvarkė praėjusių metų „Misija Sibiras“ ekspedicija, kuri dar nežinojo Jurgio istorijos, o vėl iš naujo išnaršyti visas kapines dėl vieno kapo paprasčiausiai neturime laiko. Visgi ketvirtąją ekspedicijos dieną po darbų dvejose kapinėse ir daugiau nei 20 rastų ir sutvarkytų lietuvių kapų kilo dilema – grįžti į stovyklavietę ir pradėti gaminti koplytstulpį, ar nuvykti į dar vienas kapines. Buvome išvargę nuo karščio, kojos iki kraujo subraižytos sausų brūzgynų, o kūnas padengtas išdžiūvusios Karagandos žemės dulkėmis. Grįžti į stovyklavietę, pasigaminti vakarienę ir kibiti į koplytstulpio brėžinius, matavimus ir pačią gamybą atrodė priimtina mintis. Pakeliui užsukome prie kryžiaus, kurį pastatė praėjusių metų ekspedicija, aptarėme, kaip darysime savąjį kryžį

Tremties kelius Kazachstano stepėse žymi lietuviškas koplytstulpis

ar koplytstulpį, ir nusprendėm – aplankykime dar vienas kapines. Tas, kuriose galbūt rasime Nijolės, Jurgio dukters kapą. Vilties rasti beveik nebuvo. Paieškos buvo labai sistemingos – ėjome tik per dalį kapinių, vadovavomės nuotraukoje matomo pastato ir gyvai matomo, manoma, to paties pastato vaizdais. Paieškos buvo bevaisės. Jurgis Dirvonskis pasakojo, kad tame pačiame lageryje kalėję politiniai kaliniai su ekspedicija anksčiau buvo radę tą kapą, tuomet paminklas buvo suskilęs ir jie jį kiek įmanoma atstatė. Tad turėjome kelis variantus: rasti sveiką atstatytą paminklą, kokį matėme nuotraukoje; ieškoti paminklo, kuris nugriuvęs, suskilęs; liūdniausias variantas – galbūt čia net ne tos kapinės. Po maždaug pusantros valandos viltis blėso. Šios kapinės itin apleistos ir padrikos, daug nepraeinamų vietų, neturime laiko šukuoti jų visų. Dalis komandos jau buvome nusivylę – na, ką gi, padarėme, ką galėjome. Arnoldas, žygio vadovas, dar paskambino kapinių sargui, gal jis turės kokios informacijos. Kalbėdamiesi, kad bus liūdna pranešti 93-ejų Jurgiui, kad nepavyko, staiga iš krūmų pamatėme sprintu bėgantį Manvydą, kuris sušuko „radom!“ Dalyviai netramdė ašarų. Rastas kapas buvo jau be lentelės su vardu, nebuvo ir angelo. Bet tiek kartų nagrinėta nuotrauka padėjo Egidijui iš pirmo žvilgsnio atpažinti tą kryžį. Jis neabejojo – tai Nijolės Dirvonskytės kapas.

Vasario 16-23 d.d. Kanadoje „Misija Sibiras“ dalyvė Marija Čyvaitė (JAV) ir Aistė Eidukaitytė, labdaros ir paramos fondo „Jauniems“ direktorė dalyvaus susitikimuose su lietuviais **Montrealyje vasario 16 d., Mississaugoje, Vasagoje vasario 22 d. ir Toronte vasario 23 d.**

Prie atrasto Nijolės Dirvonskytės (8 mėn. amžiaus) kapo visi 2019 metų žygio dalyviai

Sutvarkę kapą paskambinome pačiam Jurgiui – atsiliepė jo duktė Jūratė, pakvietė tėvą. „Ar dabar jūs ten prie jo esat?“ – su nuostaba paklausė Jurgis. „Neįsivaizduojat, kaip jums ačiū“, – pridėjo ir prie ragelio pakvietė savo dukterį, kurios balse jautėsi susigraudinimas. Po pokalbio ir ekspedicijos dalyvių akyse sužibo ašaros.

Šios įsimintinos kelionės metu dalyviai rašė savo įspūdžius dienoraštyje. Štai kelios ištraukos iš šio dienoraščio:

„Šiandien pasidariau savo gyvenimo nuotrauką, vieną iš jų. Karabase pastatėme kryžį, kurį atsivežėme iš Lietuvos. Kuo ši vieta tokia ypatinga? Čia atvykę tremtiniai pradėdavo savo pirmąjį kančių žingsnį, čia prasidėdavo jų kelionė. Karabasas – tai geležinkelio stotis, šiandien čia tik bėgiai, griuvėsiai ir pieva su vaizdu į bekrastę stepę. Niekas, kas primintų apie vietos istoriją. Jaučiuosi padaręs gerą darbą. Nuo šiandien žmonės žinos, kur atvažiuoti, sustoję galės pasimelsti ir susitikti su saviškiais. 2019/07/19

Spaski lagerio kapinių dydis labai panašus, kaip ir Aušvico. Vaizdas, kurį matau prieš akis: milžiniškas tuščias laukas – stepė. Aplink šiek tiek iškylusios kalvos, akiratyje jokio medžio, jokios užuovėjos ar šešėlio. Toks niekio jausmas. Niekio. Ypač atvažiavus iš Lietuvos, kur viskas žalia. Manau, niekio jausmą turėjo patirti ir 1944-1953 m. čia atvežti politiniai kaliniai. Nuo šiandien skirtumas tas, kad aš galiu iš čia išvažiuoti, o juos nuo Karabaso stoties iki čia lydėjo mirtis. 2019/07/21

Tvarkoma dar viena kapavietė

DINGĘ TARP STOKHOLMO IR TORONTO

R.KLIMAVIČIUS. Vieno archyvinio tyrimo istorija, tęsinys. *Kultūros barai*, 2019.10-11nr. (I dalis TŽ 2)

Daužvardis iš Čikagos balandžio 7 d. nuvyko į Torontą pasikalbėti su Gyliene. Tačiau ši buvo išvažiavusi į Otavą, susitikimas neįvyko. Daužvardžiui atsargiai pasiteiravus Gylių šeimos pažįstamų, ar kartais negirdėję apie archyvą, diplomato atsivežtą iš Švedijos, šie tokios informacijos nepaneigė, bet ir nepatvirtino. Jų liudijimu, Gyliai gyvenę kukliai, pinigų susitaupe neturėjo, buvo priversti parduoti „kai kuriuos servizus.“ Daužvardis, susitaręs telefonu antrą kartą, nuvyko pas Gylienę gegužės 3 d., prieš tai gavęs Kajecko instrukciją, kad pasistengtų perimti iš našlės bylas. Jeigu ji reikalautų kompensacijos už dokumentų transportavimą į Kanadą, dėžių pagaminimą ir bylų saugojimą, nurodė sutikti su tais reikalavimais, aišku, jei „pretenzijos nebūtų perdėtos.“

Šį kartą susitikimas Toronte įvyko. Gylienė skundėsi, kad LDT jai nemoka pensijos, be to, apie ją skleidžiami kažkokie gandai tarp Kanados lietuvių. Daužvardžiui paklausus apie dokumentus, našlė patikino, kad konsulato archyvą atiduosianti, bet už jo saugojimą reikalaus patalpų nuomos mokesčio iš Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone. Kitų bylų, konsulatui nepriklausančių, neduosianti nei pasiuntinybei, nei kokiai nors kitai lietuviškai įstaigai, “nes jos esančios skriaudėjos ir niekintojos”. Kadangi sunkiai verčiasi, tai archyvą, kurį jos vyras sukaupė per visą tarnybos laiką, nori parduoti, nes “Šaulienė tą padariusi ir nemažą pinigą gavusi”. Čia kalbama apie Jurgio Šaulio žmoną Mafaldą Salvatini. Šio diplomato archyvą ir knygų rinkinius po jo mirties artimieji 1952 m. pardavė Pensilvanijos universiteto bibliotekai Filadelfijoje. O ir pats Gyls esą ketinęs tą padaryti. Daužvardžiui pasiteiravus, kas tame archyve yra, atsakė gerai nežinanti, bet mananti, kad įvairios bylos, susijusios su vyro tarnyba užsienio šalyse. Tų bylų namuose nelaikanti, jos „padėtos saugioje vietoje“ ir yra „visos sužymėtos vyro ranka: V. G. “Paklausta, ar tarp tų bylų nėra Stokholmo pasiuntinybės dokumentų, kokių nors sutarčių iš URM, Gylienė papaiškino, kad svarbiausios bylos buvo sudegintos, perduodant pasiuntinybę sovietams, o dėl ministerijos sutarčių – nemananti, kad ten jų yra. Grįžęs iš Toronto, apie savo kelionės rezultatus Daužvardis informavo Lozoraitį ir Lietuvos pasiuntinybes Londone bei Vašingtone. Savo ruožtu Kajeckas toliau tęsė paieškas žmonių, ką nors žinančių apie dokumentus iš URM. 1961 m. birželio 22 d. jis išsiuntė raštą Žilinskui, kuris 1953 m. išvyko iš Švedijos ir apsigyveno Niujorke. Teiravosi apie pasiuntinybės Stokholme archyvo likimą ir dėžes iš Kauno. Žilinskas dar kartą patvirtino jau žinomą informaciją apie sudegintas slaptašias ir sovietams atiduotas viešąsias bylas, o apie siuntinį iš Kauno nurodė: „Iš atsakingo asmens girdėjau, kad tos dėžės buvo Gylgio padėtos, kartu su dėžėmis jo angliško sidabro, vienos švedų institucijos rūsyje. Kiek supratau, kalbamos dėžės turėjo būti pasiųstos į J.A. Valstijas, bet, neturint transporto galimybių, užstrigo Stokholme. Tolesnis šių svarbių dėžių likimas man nėra žinomas.“ Kas tas „atsakingas asmuo“ ir kokios „švedų institucijos rūsyje“ buvo saugomi dokumentai, Žilinskas nenurodė.

Kajeckas visą surinktą informaciją apie LDT archyvus, galbūt, turimus Gylienės, apibendrino savo 1961 m. rugpjūčio 25 d. *pro memoria*, kurią įteikė diplomatijos šefui Lozoraičiui, pasiuntiniui Londone Broniui Kaziui Balučiai ir konsului Daužvardžiui. Siūlė kuo greičiau skirti konsulą Toronte, tuo būdu paskatinant Gylienę, kad perduotų turimus archyvus. Jei bus dar ilgiau delsiama, našlė dokumentus parduos, nors Valstybės departamentas „pirkti iš jos bylas pagundos nerodo.“

Konsulas naujas, problemos senos

Tačiau naujo konsulo paskyrimas užstrigo, atrodo, Lozoraitis delsė, neapsispręsdamas, ką juo skirti. 1961 m. lapkričio 27 d. Kajeckas, lankydamasis Valstybės departamente, buvo informuotas, kad vėl kreipėsi Gylienės advokatai pensijos jai skyrimo klausimu. Pakartojo ir pasiūlymą departamentui nupirkti iš jos bylas. Į tai Lietuvos atstovas atsakė, kad jam kelia susirūpinimą ketinimas parduoti dokumentus, nes tarp jų „yra sutarčių originalai“, o jis baiminasi, kad apie tai „nepatirtų raudonieji ir nepasišautų jų pirklys kokia nors priedanga bylas nupirkti. “Valstybės departamento pareigūnas, išgirdęs apie sutarčių origi-

nalus, irgi sunerimo, nes ten galėjo būti ir „sutarčių su JAV originalai.“ Sutarta kuo greičiau paskirti konsulą Toronte ir jam pavesti, kad sutvarkytų konsulato archyvo reikalus. Tačiau atėjo 1962-iejį, o konsulas vis dar nebuvo paskirtas. Kajeckas, netekęs kantrybės, pareiškė LDT nariams: jei diplomatijos šefas kuo skubiau nepaskirs konsulo, jis kreipsis pagalbos į lietuvių bendruomenę Toronte ir prašys, kad „pasirūpintų archyvo ir bylų gelbėjimu.“ Į tokį Kajecko pareiškimą labai aštriai sureagavo Lietuvos pasiuntinys Londone Balutis. 1962 m. sausio 8 d. jis parašė laišką Lozoraičiui, priekaištaudamas, kad konsulas Kanadai vis dar nepaskirtas, o archyvų klausimas neišspręstas. Todėl „nenuostabu būtų išgirsti vieną gražią dieną, kad tie archyvai atsidūrė visai netikėtose rankose. Ir jeigu taip įvyktų, tai neabejotinai būtų SKANDALAS, kokio dar nesame turėję...

O aršiausia drauge su tuo būtų tas, kad mūsų Užsienio Tarnyba su Tamsta priešakyje neturėtų tokiam atsitikimui nei krislo pasiteisinimui.“ Pagaliau 1962 m. sausio 15 d. Lozoraitis generaliniu garbės konsulu Kanadoje paskyrė Joną Žmuidziną. Tačiau archyvų perėmimas ir toliau nejudėjo iš vietos. Gylienė, susitikusi su naujuoju konsulu, pareiškė, kad jokių bylų jam neperduos, kol nebus išspręstas jos pensijos klausimas. Našlės pozicija nepasikeitė net ir po to, kai jos advokatai gavo Valstybės departamento raštą, papaiškinantį, kad Lietuvos Respublikos aktyvų, kuriuos JAV vyriausybė įšaldė ir perėmė savo kontrolėn 1940 m., negalima naudoti pensijų mokėjimui. Jie skiriami tik Lietuvos diplomatiniam atstovavimui užsienyje palaikyti. Žmuidzinui paprašius perduoti nors konsulato dokumentus, Gylienė griežtai atsakė tą padaryti ir pagrasino, kad, jei nebus atlyginta už bylų saugojimą, jas verčiau sunaikins, negu perduos konsului. Kai pasiteirauta, kokio atlyginimo ji pageidauja, sumos nenurodė, toliau priekaištaudama, kad negauna pensijos

Derybos, trukusios penkiolika metų

Metai bėgo, bet archyvai taip ir nebuvo perimti. Lietuvos pasiuntinys JAV Kajeckas, 1963 m. rugsėjo mėn. lankydamasis Toronte, pats nuvyko pas Gylienę ir dar kartą bandė įtikinti, kad atiduotų dokumentus. Bet nieko nepešė, todėl konstatavo: „Bylų likimo reikalas yra labai rimtoje padėtyje.“ Ta padėtis nepasikeitė ir 1964-aisiais. Dar po metų dėl tokios protu nelabai suvokiamos laikysenos archyvų klausimu konsulas Žmuidzinas suabejojo, ar Gylienė tikrai turi kokių nors dokumentus, vyro atsivežtus iš Švedijos. Savo abejones jis išdėstė 1965 m. sausio 27 d. rašte Kajeckui ir pateikė tokius argumentus. Pirma, niekas iš LDT narių negalėjo garantuoti, kad kartu su pasiuntinybe Stokholme sovietams nebuvo perduotas ir jos archyvas su dėžėmis iš URM. Antra, jeigu tie dokumentai būtų buvę atvežti į Kanadą, tai Gyls, kaip pareigingas tarnautojas, tikrai būtų apie tai informavęs pasiuntinybę Vašingtone ir Lietuvos diplomatijos šefą. Juo labiau kad buvusį pasiuntinį Švedijoje tuo metu aršiai kritikavo Ignas Šeinius emigracinėje lietuvių spaudoje. Trečia, buvęs pasiuntinybės Švedijoje sekretorius Žilinskas irgi negalėjo pateikti jokios konkrečios informacijos. Šios Žmuidzino abejonės paskatino Kajecką pagaliau oficialiai kreiptis į JAV Valstybės departamentą dėl konkretesnės informacijos apie Gylienės pasiūlymą, pateiktą prieš keletą metų, pirkti iš jos dokumentus. 1965 m. balandžio 29 d. lankydamasis pas Rytų Europos skyriaus, kuruojančio Baltijos šalis, vedėją, paprašė jo, kad pasidomėtų, kokias bylas Gylienė tada ketino parduoti. Šis pažadėjo peržiūrėti to laikotarpio departamento dokumentus ir informuoti Kajecką. Pažadą ištesėjo ir rugsėjo 2 d. pranešė, kad joks dokumentų sąrašas departamentui nebuvo pateiktas. Taigi niekas nepaiškėjo. Dar po dvejų metų, Daudžvardžiui pasiūlius, buvo bandoma iš Gylienės perimti archyvinės bylas, sumokant jai 1000 dolerių. Prasidėjusios derybos užtruko beveik dvejus metus ir baigėsi tuo, kad Gylienė pareiškė: „Kas tas tūkstantis, kokie tai pinigai, niekis[...]. Aš jokio [dokumentų perdavimo] akto nepasirašysiu.“ Diplomatoms praradus viltį kaip nors susitarti su našle, pagalbon pasisiūlė Toronto lietuvių Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas Petras Ažubalis, nutaręs už LDT archyvus skirti iki trijų tūkstančių dolerių. Iš Gylienės pareikalauta, kad, prieš sumokant pinigus, ji pateiktų turimas bylas peržiūrėti, nes reikia nustatyti, „kiek ir ar iš viso verta už jas mokėti. “Ji tokį reikalavimą kategoriškai atmetė.

1979 m. Vanda Gylienė sunkiai susirgo, rugpjūčio mėnesį buvo paguldyta į Toronto ligoninę, ten atlikta keletas operacijų. Jos draugės, lankydamos ligonę, dar bandė įtikinti, kad perduotų archyvinės bylas LDT. Viena iš jų, istorikė dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, parašė Gylienei net laišką tuo klausimu. Tačiau tai irgi nedavė jokių rezultatų. Gylienė mirė tų pačių metų rugsėjo 29 d., taip ir neperdavusi jokių dokumentų Lietuvos diplomatom. Po laidotuvių konsulas Žmuidzinas, dalyvaujant kunigui Ažubaliui ir Gylienės giminaičiams, apžiūrėjo velionės namus. Jokių dokumentų, išskyrus Toronto konsulato bylas, ten nebuvo. Spalio 11 d. Žmuidzinas, dar kartą apsilankęs Gylių namuose ir detaliau susipažinęs su dokumentais, konstatavo: „Mano nuovoka, tie archyvai, nepastebėjus nieko, atvežto iš Švedijos, yra be praktiškos vertės, ypač žinant, kad, pasak Gylgio sekretoriaus V. Žilinsko, sutarčių originalai esą „nuskendę“. Ogi tose bylose esantieji gimimo liudijimai labai retai kam bus reikalingi, nes jų savininkai yra dauguma mirę. Tėra mūsų interesas principinis – apsaugoti juos nuo sovietų.“ Mat baimintasi, kad sovietų valdžia, pasitelkdama Gylienės giminaičius, gyvenančius Lietuvoje, bandys, padedama samdytų advokatų, kartu su palikimu perimti ir jos namuose laikomas bylas. Pateiktoje citatoje yra sunkiai suprantama užuomina apie Žilinsko liudijimą dėl sutarčių originalų. Neaišku, ką reiškia „nuskendę“, nes šis žodis Žmuidzino *pro memoria* parašytas kabutėse, lyg ir perkeltine prasme. Juk buvęs pasiuntinybės Švedijoje sekretorius ir 1949 m. laiške Stasiui Lozoraičiui, ir 1961 m. rašte Juozui Kajeckui teigė nežinantis, koks sutarčių originalų, atsiųstų dėžėse iš Kauno, likimas. O ir savo atsiminimuose Žilinskas apie „nuskendimą“ neužsiminė. Jokių kitų dokumentų tuo klausimu nerasta. Gylienės palikimo reikalus tvarkantys advokatai 1979 m. spalio 15 d. konsulato archyvą perdavė Žmuidzinui, o konsulas pervežė dokumentus į savo namus. Kanados lietuvių leidžiamas laikraštis *Tėviškės žiburiai* lapkričio 8 d. numerio paskutiniame puslapyje išspausdino žinutę: „Generalinio Lietuvos konsulato Toronte 1937-1959 metų archyvai jau perkelti iš ankstesnės jo buveinės“ į dabartines konsulato patalpas. Taip baigėsi du dešimtmečius trukusi šio archyvo „įkalinimo“ istorija. Perėmusi konsulato archyvą ir neradusi jokių bylų, Vytauto Gylgio atvežtų iš Švedijos, LDT daugiau nebesidomėjo dėžėmis iš Kauno. Kur atsidūrė tie dokumentai, neišsiaiškinta.

Atgal į Stokholmą

Apibendrinant visą Lietuvos diplomatų egzilyje tyrimą, atliktą per dvidešimt metų, galima konstatuoti, kad dvi dėžės su URM dokumentais 1939 m. tikrai buvo perduotos Gyliui ir atvežtos į Stokholmą. Tačiau nerasta jokių įrodymų, kad jos atsidūrė Kanadoje ir kad būtent jose saugotus dokumentus Gylienė norėjo parduoti JAV Kongreso bibliotekai. Niekas nematė nei pačių dokumentų, nei jų sąrašo. Gylių pažįstami Toronte liudijo, esą diplomatas buvo priverstas parduoti „kai kuriuos servizus“, o tai lyg ir leistų daryti prielaidą, kad kalbama apie Žilinsko atsiminimuose minėtas dėžes, pripildytas „V. Gylgio brangaus anglų rankų darbo sidabro“, paliktas „valdžios rūsyje“ kartu su dokumentais iš URM. Tačiau tai neįrodo, kad su sidabro servizais Gyls atsivežė į Kanadą ir dėžes iš Kauno. Be to, sunku papaiškinti, kodėl per dešimt metų, kai gyveno Kanadoje, užimdamas generalinio konsulo postą, niekam iš LDT narių ar šiaip pažįstamų diplomatas neprasitarė atsivežęs svarbius URM dokumentus.

Dar lieka galimybė, kad Gylienė po vyro mirties saugojo tuos dokumentus ne savo namuose, bet nuomajamame sandėlyje. Jai mirus, dokumentai, kaip atsitiko su neseniai rasta poeto Bernardo Brazdžionio rankraščiais ir nuotraukomis, atiteko pašaliniais asmenims, kurie, nesuprasdami dokumentų vertės, juos tiesiog sunaikino. Tačiau ši versija mažai tikėtina, nes už sandėlio nuomą reikia mokėti, tad vargu ar nepasitirinti našlė būtų sau tą leidusi. Be to, apie nuomą būtų sužinoję Gylienės palikimo reikalus tvarkantys advokatai ir informavę jos giminaičius, gyvenančius Amerikoje. Tačiau apie jokių archyvinių dokumentus šie nieko nežinojo. Apie tai neužsiminta ir Gylienės testamente.

Nepavyko rasti jokių archyvinių šaltinių, kurie leistų nustatyti, kokie dar dokumentai, išskyrus Lietuvos sutartis su kitomis valstybėmis, buvo tose dėžėse.

Nukelta į 5-ą psl.

NAUJAS VILNIAUS UNIVERSITETO REKTORIUS

Prof. Rimvydas Petrauskas – naujasis VU rektorius

Vilniaus universiteto Taryba iš 6 kandidatų (tarp jų buvo ir ligšiol buvęs rektorius Artūras Žukauskas) išrinko naująjį VU vadovą. Didžiausios aukštosios mokyklos Lietuvoje

rektoriumi tapo prof. dr. Rimvydas Petrauskas. Išrinkti naująjį VU rektorių Tarybai prireikė dviejų balsavimo ratų. Pirmajame rate nė vienas kandidatas nesurinko reikiamos Tarybos narių balsų daugumos. Į antrąjį balsavimo ratą pateko prof. dr. Ramūnas Stepanauskas ir prof. dr. Rimvydas Petrauskas. Daugiausia balsų (8) Tarybos nariai skyrė prof. dr. Rimvydui Petrauskui. Prof. dr. Rimvydas Petrauskas yra VU Istorijos fakulteto dekanas, Lietuvos mokslo tarybos valdybos pirmininkas, Lietuvos mokslo akademijos tikrasis narys, Valstybinės lituanistinių tyrimų sklaidos programos pirmininkas, Lietuvos nacionalinio istorikų komiteto prezidentas, Tarptautinės Vokiečių ordino tyrimų istorinės komisijos narys, Vasario 16-osios fondo tarybos narys, buvęs Lietuvos aukštojo mokslo tarybos narys. Kandidato į VU rektorius programoje R.Petrauskas nurodė du pagrindinius principus. Pirmasis – stiprinti universitetą kaip bendruomenę; antras, anot jo, ne mažiau svarbus dalykas – Vilniaus universiteto, kaip svarbiausios Lietuvos aukštosios mokyklos, atsakomybė visuomenei ir valstybei.

SUSITIKIMAI DAVOSE

Pasaulio ekonomikos forume Davose, Šveicarijoje, be programoje numatytų posėdžių, Lietuvos prezidentas G.Nausėda šio forumo steigėjo Klaus Schwab kvietimu dalyvavo šventinėje vakarienoje, skirtoje 50-osioms Pasaulio ekonomikos forumo metinėms paminėti. Prezidentas aptarė planus įkurti Pasaulio ekonomikos forumo atstovybę Lietuvoje ir galimybes mūsų šalyje įsteigti ketvirtosios pramonės revoliucijos tyrimų centrą su WEF („World Economic Forum“) palaikymu ir partneryste. Plėtra Lietuvoje besidominčioms įmonėms pristatyta ekonomikos ir darbo rinka, palanki investicinė aplinka, Lietuvos pasie-

kimai kibernetinio saugumo, finansinių technologijų srityse. Prezidentas apsilankė verslo įmonių vadovų organizacijos YPO būstinėje Davose, susitiko su vadovu. Dėmesio skirta ir pokalbiui apie YPO viziją 2021-2022 metais su Lietuvos jachta „AMBERSAIL 2“ dalyvauti „Ocean Race“ varžybose aplink pasaulį. Planuojama, kad tarptautinė komanda su olimpiečiu Roku Milevičiumi priešakyje plauktų su Lietuvos vėliava ir garsintų mūsų šalį viename iš didžiausių sporto renginių pasaulyje.

**Pagal Lietuvos spaudą parengė
Sigina Katkauskaitė**

DINGĘ TARP STOKHOLMO IR TORONTO

Atkelta iš 4-o psl.

Jų sąrašas, ko gero, buvo sunaikintas, deginant URM slaptojo archyvo bylas pirmosiomis sovietų okupacijos dienomis. Atrodytų, paieškos atsidūrė aklavietėje, jei ne dvi užuominos, aptiktos LDT dokumentuose, saugomuose LCVA. Žmuidzinas 1979 m. rugpjūčio 17 d. parašytoje *pro memoria* nurodė, esą Gylienė vienai savo draugei 1978 m. sakiusi, kad Gylis, „atsivežęs dokumentus į Stokholmą, padėjęs juos į muziejų“. Tai leidžia daryti prielaidą, kad Žilinsko atsiminimuose minimas „valdžios rūšys“ galėjo būti ne kokiame nors archyve, bet viename iš Stokholmo muziejų. Pateikus preliminaras užklausas muziejams, labiausiai susijusiems su Švedijos riksantikvaru Sigurdu Curmanu, ilgamečiu švedų-lietuvių draugijos pirmininku, – Šiaurės muziejui (*Nordiskamuseet*), Nacionaliniam muziejui (*Nationalmuseum*) ir Valstybės istorijos muziejui (*Statens historiska museet*) – buvo gautas neigiamas atsakymas. Nė viename iš jų jokios informacijos apie Vytauto Gylio atvežtus dokumentus iš Lietuvos URM nerasta. Iš dalies tai suprantama, nes dokumentai perduoti saugoti neoficialiai, greičiausiai jokie formalūs popieriai nebuvo surašyti. Galima tik konstatuoti, kad šie trys muziejai ieškomų dokumentų neturi. Aišku, Stokholme veikė ir daugiau muziejų, kuriems galėjo būti patikėta laikinai saugoti dėžes iš Kauno. Tą dar reikėtų patikrinti.

Kita užuomina, leidžianti spėlioti, koks ieškomų dokumentų likimas, yra jau cituota Žmuidzino rašto ištrauka, kad „sutarčių originalai esą „nuskendę“. Į kabutes įdėtas žodis nuskendę galėtų reikšti, kad tie dokumentai dėl potvynio ar kokios nors kitos priežasties buvo apsemti vandens ir visiškai sunyko. Tokią infor-

maciją Žmuidzinas galėjo sužinoti iš Žilinsko, kuris, savo ruožtu, ją gavo iš ko nors Švedijoje jau po 1961 m., kai rašte Kajeckui tvirtino nieko nežinantis apie dėžių iš Kauno likimą. Tačiau šiam teiginiui patvirtinti arba paneigti reikėtų specialaus tyrimo. Šiaip ar taip, keliai dviem kryptimis vėl veda į Stokholmą. Pirmoji kryptis optimistinė – galbūt tie dokumentai iki šiol saugomi kuriame nors Stokholmo muziejuje ir bus rasti. Antroji pesimistinė – būtų patvirtintas dokumentų sunykimo faktas ir tai padėtų tašką dviejų dėžių iš URM istorijoje.

O kas toliau?

Ar kas nors imsis tokių tyrimų, sunku pasakyti. Valdžios pozicija dėl Lietuvos kultūros vertybių užsienyje paieškų ir susigrąžinimo per trisdešimt nepriklausomybės metų nepasikeitė. Nuo verkšlenimų apie pagrobtais mūsų tautos vertybes ir deklaracijų jas susigrąžinti taip ir nepereita prie konkrečių veiksmų. Kai Kultūros ministerija, kuriai pavesta koordinuoti Lietuvai reikšmingų kultūros objektų užsienyje paieškas, jų grąžinimą ir pristatymą visuomenei, turi spręsti dilemą, ar finansuoti memorialo Lukiškių aikštėje įrengimą, ar tuos pinigų skirti būtiniausioms kultūros įstaigų reikmėms, sunku tikėtis pragiedrulių kultūros padangėje. O privačios iniciatyvos, išskyrus MG Baltic įsteigtą Vasario 16-osios fondą, yra nukreiptos daugiausia į asmeninių kolekcijų kūrimą, jų reprezentavimą, bet ne į istorinius kultūros paveldo tyrimus. Vis dėlto viluosi, kad ši dingusių dokumentų istorija pagaliau bus išnarpliota, juo labiau kad ji susijusi ir su Vasario 16-osios Akto originalo, spausdinto rašomąja mašinėle, paieškomis. Manau, šiame straipsnyje pateikta informacija irgi bus naudinga tolimesniam tyrimui, bet norėčiau tikėti, kad istorikai pasinaudos ja, laikydamiesi akademinės etikos, o ne taip, kaip buvo pasielgta Vasario 16-osios Akto aprobuoto vertimo radybų Vokietijos archyvuose atveju.

(Pabaiga. Pradžia – TŽ 2)

Kanados įvykių apžvalga

KANADA SULAUKĖ VIRUSO IŠ KINIJOS

“Coronavirus”, naujas virusas, kilęs iš Kinijos miesto Wuhan, jau atsirado ir Kanadoje. Panašus į SARS, šis naujasis virusas užkrėtė 51 m. amžiaus kanadietį, kuris lankėsi tame mieste. Jis grįžo į Kanadą sausio pabaigoje ir, pajutęs požymius, gydėsi Sunnybrook ligoninėje Toronte. Dar yra tiriama keliolika asmenų.

Kinija ėmėsi griežtų prie-

monių užkirsti kelią viruso sustabdymui. Manoma, kad virusas atsirado 11 mln. gyventojų dydžio Wuhan miesto turguje, kur prekiaujama laukiniais gyvuliais. Kanados sveikatos ministerija nesitiki, jog virusas plis tiek, kiek SARS krizės metu, ir sveikatos institucijos jaučiasi labiau pasiruošusios tokiam atvejui.

ŠAUNAMŲJŲ GINKLŲ KONTROLĖS PLANAS

Viešojo saugumo ministeris Bill Blair pranešė, kad federacinė vyriausybė žada vykdyti šaunamųjų ginklų kontrolės strategiją, artimiausiu laiku stabdant šautuvų pardavimą. Tačiau kitos priemonės bus įvestos palaipsniui, įskaitant asmeninių šautuvų dalinį draudimą, dėl kurio reikia derėtis su provincijomis.

Praėjusių rinkimų metu liberalų partija žadėjo uždrausti karinių šautuvų prekybą. Šiuo metu vyriausybė ieško lėšų būsimate biudžete paramai

nuo smurto šautuvais nukentėjusioms bendruomenėms. Ministerio teigimu, pagrindinis tikslas yra sumažinti galimybes kriminaliniams nusikaltėliams įsigyti šautuvus. Tačiau reikia pripažinti teisėtai šautuvus įsigijusių ir juos naudojančių kanadiečių teises įvairiuose Kanados regionuose. Vis tik bus griežtinamos bausmės slapta įvežantiems į Kanadą ir pardavinėjantiems ginklus į nusikaltimus linkusiems asmenims.

BRANGI MOKESČIŲ REFORMA

Federacinės vyriausybės mokesčių sumažinimas kainuos \$1.2 bln. daugiau negu numatyta rinkiminio vajaus metu, praneša parlamentinio biudžeto įstaiga (PBO). Nuo š.m. sausio 1 d. buvo įvesti įstatymai, pagal kuriuos įsigaliojo mažesni mokesčiai. Asmeninė neapmokestinama suma pakilo nuo \$12,298 iki \$13,229 už 2020 m., ir

palaipsniui kyla iki \$15,000 sumos 2023 metais. Sausio 28 d. pranešime taip pat nurodyta, kad tėvai su vaikais gaus didžiausias nuolaidas – \$573, o asmenys be šeimos – \$189. Kanadiečiai, per metus uždirbantys \$103,018 – \$159,694, mokės \$347 mažiau mokesčių, kitiems, uždirbantiems \$51,510 – \$103,017, mokesčiai bus mažesni \$337 suma.

GAUSĖJA KANDIDATŲ GRETO

Ontario parlamento atstovas (Durham) Erin O'Toole sausio 27 d. prisijungė prie kandidatų į federacinės konservatorių partijos vadovus. Jis, 2017 m. likęs trečioje vietoje po Andrew Scheer ir Maxime Bernier, nusprendė dalyvauti konservatorių partijos vadovo rinkimuose dar kartą. Jis žada suvienyti konservatorių partiją ir “kovoti už kanadiečius”. Paskutinėje konservatorių vyriausybėje jam buvo patikėta vadovauti veteranų reikalų ministerijai. Erin O'Toole, pagal profesiją advokatas,

dirbęs įvairiose privačiose firmose ir didelėse bendrovėse, Kanadoje įsteigė veteranų ir kariškių šeimų paramos organizaciją – “True Patriot Love Foundation”. Kiti kandidatai, pasiskelbę norintys vadovauti Konservatorių partijai: Ontario parlamento atstovė Marilyn Galdu, buvęs ministeris ir buvęs šios partijos vadovas Peter MacKay, antrą kartą kandidatuojantis Br. Kolumbijos verslininkas Rick Peterson ir Ontario parlamento atstovas Derek Sloan.

HOLOKAUSTO PRISIMINIMO DIENA

Kanados delegacija, vadovaujama generalgubernatorės Julie Payette, sausio 27 d. lankėsi Lenkijoje, didžiausios nacių koncentracijos stovyklos Aušvitz-Birkenau išlaisvinimo 75 m. minėjime. Ten buvo

nužudyta daugiau kaip milijonas žydų. Apie 200 išlikusiųjų, įskaitant ir kelis kanadiečius, dalyvavo minėjime. Iš viso maždaug 40,000 holokaustą išgyvenusiųjų žydų atvyko į Kanadą po II Pasaulinio karo.

Parengta pagal Kanados spaudą

L.R. MISEVIČIUS: “Išeivijos lietuvių sportininkų laukia ypatingi metai”

Dainiaus Ruževičiaus pokalbis su ŠALFASS vadovu, PLB valdybos nariu (sporto komisijos pirmininku) **Laurynu R.Misevičiumi**

2019 m. lapkričio pradžioje Klyvlande (OH) vyko kasmetinis Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) organizacijos vadovų susirinkimas. Kokie svarbiausi akcentai jame buvo aptarti?

– Tai buvo jau net 72-asis ŠALFASS suvažiavimas, nes dar jau 1947 m. mūsų šios organizacijos pirmtakas VFASK (Vyriausias fizinio auklėjimo ir sporto komitetas) tada DP stovykloje Augsburgėje rinkosi į patį pirmąjį, steigiamąjį susirinkimą. Taip, metai istoriniai, ne veltui LR Seimas ir pavadino juos Pasaulio lietuvių metais! Na, o šiemet, 2020-aisiais, vyks ir 70-osios, jubiliejinės ŠALFASS žaidynės, kurios bus surengtos Amerikos lietuvių sostinėje laikomoje Čikagoje.

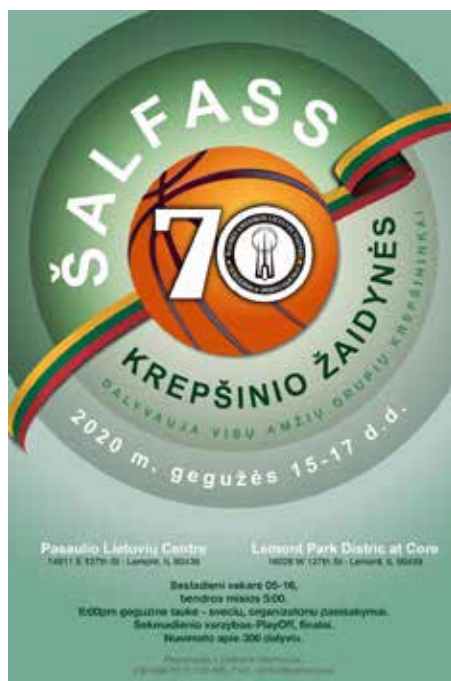
Be šio, pagrindinio šių metų išeivijos lietuvių sporto įvykio, suvažiavimo metu taip pat aptarėme ir praėjusių metų 69-ąją sporto šventę New Jersey, Detroite, vykusias jaunių krepšinio pir-

menybes, senjorų turnyrą Floridoje bei kitas sporto varžybas, taip pat rinkome naujus narius į ŠALFASS “Šlovės areną”.

2020-ųjų pavasarį vyksiančios ŠALFASS žaidynės bus jubiliejinės – 70-osios. Kaip pasitinkate šią ypatingą sporto šventę?

– Ši sukaktis neeilinė. Mums, dabartinei ŠALFASS vadovybei, be galo pasisekė, tapus tokios reikšmingos didžiausios išeivijos sporto mėgėjų organizacijai šventės dalimi. Istorinį jubiliejų gegužės 15-17 dienomis, be jokios abejonės, pažymėsime ne kur kitur, o Lemonte – Pasaulio lietuvių centro sporto salėje, priešais šį kompleksą esančiame futbolo aikštyne. Be krepšinio ir futbolo varžybų, vyks stalo ir lauko teniso turnyrai, taip pat numatome rengti ir bene intelektualiausios sporto šakos – šachmatų pirmenybes.

Dar nėra taip buvę, kad ŠALFASS visų – tiek vaikų ir jaunių, tiek suaugusiųjų, tiek senjorų – krepšinio varžybos būtų rengiamos vieną ir tą patį savaitgalį, vienoje ir toje pačioje vietoje... Taigi, ateinantį gegužės mėnesį

ŠALFASS žaidynių plakatas

visi Šiaurės Amerikoje gyvenančių ir sportuojančių mėgėjų keliai ves į jau praktiškai antra Lietuva tapusį “Vėjų miestą”. Norinčių dalyvauti šiose ŠALFASS žaidynėse skambučių ir el. pašto žinučių (adresu – clklball@yahoo.com) jau dabar laukia Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) įkūrėjas, jubiliejinį 70-ųjų žaidynių Lemonte organizacinio komiteto vadovas Aurimas Matulevičius.

Čikagoje tikimės sulaukti iki tūkstančio įvairių sporto šakų dalyvių. Išeivijos lietuvių laukia ypatinga sporto šventė. Manau, čia patirsime nerealius įspūdžius! To paties tikiuosi sulaukti ir 2021 m. Druskininkuose vyksiančiose XI-osiose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse.

Lankydamasis Lietuvoje bendros PLB LR Seimo valdybos posėdžiuose, taip pat nelikote abejingas ir sporto reikalams. Kaip vyksta pasiruošimas Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms?

– Praėjusiais metais, iškart po Klyvlande vykusio ŠALFASS visuotinio suvažiavimo, jau trečią kartą vėl skridau į gimtinę. Šalia posėdžių-susirinkimų, vykome susitikti su Druskininkų meru Ričardu Malinausku bei jo komanda – kartu su Švietimo, mokslo ir sporto viceministere mūsų kolege Kornelija Tiesnesyte, taip pat LTOK komiteto atstovu, Lietuvos olimpinio fondo vadovu

Mariumi Marcinkevičiumi, Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) nare Vida Bandis, PLB sporto komisijos nariais – ultramaratonininku Aidu Ardzijausku ir Latvijos Jaunimo sąjungos pirmininku Tomu Kaikariu. Esu įsitikinęs, kad iš vieno žymiausių Lietuvos kurortų, parsivežėme ne tik puikios ir tikrai profesionaliai besitvarkančios savi-valdybės darbuotojų patirties, bet gal net... olimpinę ramybę, kurios (kaip ne kartą teko apgailestauti), pasigedome praeitose, 2017 metais Kaune vykusiose jubiliejinėse X Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Druskininkų pasiruošimas XI-osioms pasaulinėms lietuviškoms žaidynėms vyksta jau dabar ir nepalyginamai rimčiau, nei tai buvo daroma Laikinojoje sostinėje.

Už pusantrų metų, liepos mėnesio pirmąją savaitę į Druskininkus bus kviečiami net 26-ių – rekordiskai didelio skaičiaus sporto šakų entuziastai. Manau, tai bus, ko gero, didžiausias per visą istoriją Pasaulio lietuvių sporto renginys.

Lietuvoje netyla kalbos dėl Krepšinio namų statybos ir aukų šiam kilniam projektui. Ar jį įgyvendinus, pateisinsime krepšinio visuomenės dėmesį? Kodėl, jūsų nuomone, Krepšinio namai reikalingi Lietuvai?

– Kuomet prieš keletą metų Lietuvos krepšinio federacijos (LKF) vairą perėmė mūsų šalies sporto legenda Arvydas Sabonis, o jo dešiniajame ranka tapo į “FIBA Europe” komitetą šiemet jau išrinktas kaunietis Mindaugas Špokas, daug kas skeptiškai žiūrėjo tiek į šios Nr.1 sporto šakos ateitį Lietuvoje, tiek ir abiejų vadybinę patirtį. Tačiau šiandien ne tik mūsų šalis, bet ir turbūt visas krepšinio pasaulis su didele nuostaba stebi rekordiniu greičiu Kaune kylantį Krepšinio namų pastatą. Jį LKF stato grynai savo surinktomis lėšomis, o šiam projektui šešiaženklę sumą jau paaukojo ir pats Arvydas Sabonis. Ar turime Lietuvoje bent vieną sportui ir populiariausiai šakai krepšiniui skirtą objektą, į kurį patekti norėtų ne tik bet kuris šiam žaidimui neabejingas lietuvis, bet ir kiekvienas nors kiek šį sportą pamėgęs mūsų planetoje gyvenantis žmogus? Taigi būtent toks statinys ir atvers duris jau

2019 m. lapkričio 9 d. Klyvlande vykusio ŠALFASS suvažiavimo nariai (L.R. Misevičius – sėdi pirmas iš d.)

KREDITO KOOPERATYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.60%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.35%
	Nekiln. turto 5 metų 3.85%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 1.00%	Kintančios 0.75%
180 dienų indėliai 1.00%	1 m. term. indėliai 2.30%
1 m. term. indėliai 2.30%	2 m. term. indėliai 2.45%
2 m. term. indėliai 2.45%	3 m. term. indėliai 2.65%
3 m. term. indėliai 2.65%	4 m. term. indėliai 2.80%
4 m. term. indėliai 2.80%	5 m. term. indėliai 3.00%
5 m. term. indėliai 3.00%	

AKTYVAI VIRŠ 150 MILIJONŲ DOLERIŲ

2019 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų taupytojams **12%**

Įskaitant **TFSA, RRSP ir RRIF**

Nuolaidų skolininkams **6%**

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiądieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Kaune sparčiai statomi Krepšinio namai

kitų metų vasarą – planuojama, kad būtent ten 2020 rugsėjo 8 d. turėtų vykti sekanti LKF ataskaitinė-rinkiminė konferencija.

Kokie tie Krepšinio namai bus? Tai priklauso ir nuo kiekvieno iš mūsų, turinčių pareigą prisidėti prie unikalaus muziejaus, kuriam nebus analogo Europoje!

– Čikagos ir bendrai JAV lietuvių 2020 m. vasario 15 d. (šeštadienį) kviečiame atvykti į Čikagoje rengiamą specialią paramos popietę, kurios metu bus renkamos lėšos Kaune statomiems Krepšinio namams. Šio renginio metu bus proga įsiamžinti save, šeimą ar atstovaujamą organizaciją, išsiperkant vieną ar keletą iš riboto kiekio šio istorinio statinio žalvarinių su asmenvardžiu plytelių. Daugiau žinių galite rasti www.krepšinionamai.lt arba ŠALFASS el. paštu sportas@salfass.org.

(Pokalbis sutrumpintas)

“Aušros” klubo sukakčiai skirtos Mišios Prisikėlimo šventovėje

“Aušros” klubas paminėjo 65-metį

Toronto lietuvių sporto klubas “Aušra” buvo įsteigtas 1955 metais, kaip neatskiriama Prisikėlimo parapijos įvairiapusės visuomeninės veiklos dalis. Klubo paskirtis – skatinti fizinį aktyvumą, sportinę patirtį kartu su bendruomeniškumo bei dvasinio gyvenimo ugdymu. Klubas šiemet skaičiuoja 65-uosius savo veiklos metus. Pirmųjų veiklos metų aušriečiai į sporto salę po kelių dešimtmečių atvesdavo savo vaikus, o dabar jau atveda ir vaikaičius.

Šiemet sausio mėnesio 12 dieną buvo paminėtos 65-osios “Aušros” sporto klubo metinės. Minėjimas prasidėjo Mišiomis Prisikėlimo šventovėje. Sportininkai tarnavo Mišioms (Aleksia, Lina, Lilė), nešė klubo vėliavas (Anastazija ir Klaidas) bei aukas (Beatrix, Rūta, darželinukai, A. Nekrašius, V. Stuiškys, D. Sysak). Skaitinius skaitė aušriečiai Evutė, Justė, Daiva, Kristina, Desmond, Amelie, Eric, Reid, Levukas, Mikas, Viktorė, Sofija, Audra, Matas Biskys, Jesslyn Stončiūtė, Daiva Saplytė, Živilė Patkačiūnaitė. Aleksandros Valaitytės ir Dainos Šablinskaitės vadovaujami kanklininkai vadovavo giesmėms. Kun. Paulius Vaineikis, OFM, ir kun. Aurelijus Kasparavičius, OFM, atnašavo šventas Mišias ir skatino sportininkus keltis su aušra ir energingai sportuoti. Klebonas prisiminė vieną iš “Aušros” steigėjų a.a. vyskupą Paulių Baltakį.

Po Mišių parapijos salėje vyko smagus

“Aušros” sportininkų ir svečių pobūvis. Visi džiaugėsi lietuvišku maistu ir Aušros kavute ir vaisėmis. Graeme Dymond, *Lego* statytojas, pastatė iki lubų *Lego* lietuvišką vėliavą ir krepšinio kamuolį. Graeme kalbėjo, kad ilgai truko jam tapti *Lego* statytoju – kaip ir sportininkams trunka ilgai išmokti gerai žaisti, reikia ištvermės ir stiprumo. Vika Ross sukūrė didelę “Aušros” sveikinimo kortelę. Daina Puterienė paruošė nuostabų nuotraukų rinkinį. Elenutė Lelienė, Laura Ligda, Laura Zownir padėjo pardavinėti “Aušros” butelius, kavos puodukus, veido kremus. Lisa Utz pravedė loteriją 50/50. Aušra Naujalis, klubo pirmininkė, ištraukė parapijietės Dalios Roccas laimėjimo bilietą – Dalia Rocca paaukojo “Aušros” klubui 100 dolerių. “Aušros” klubą suaktyvino proga pasveikino ŠALFASS vicepirmininkas Stasys Kuliavas, parapijos tarybos pirmininkė Rūta Girdauskaitė, treneriai Dominykas Gužauskas ir Jeff Zownir. Sugiedoję “Ilgiausių metų”, vaišinosės pyragu. Kokio sporto šventė be sporto! Po vaišių vyko krepšinio varžybos, kurioms teisėjavo Julija Šimonėlytė, Iolanda Serianni, Gintaras Batūra, Jeff Zownir.

“Aušros” klubas visada kviečia prisijungti naujus narius, labai reikalingi ir rėmėjai. Jeigu norite toliau paremti sporto klubą, kviečiame pirkti “Aušros” simboliu pažymėtus kavos puodukus ir “Aušros” veido kremą (kaina \$15).

Onutė Stanevičiūtė-Mills,
A.Čiaučiono ntrs.

Mažiausieji “Aušros” krepšininkai

Parduodami “Aušros” ženklų pažymėtos gertuvės ir kremo indeliai – parama klubui

Su Lietuvos ir Kanados vėliavomis

Klubo marškinėliai (Daugiau A.Šiaučiono ntr. apie “Aušros” šventę galite rasti tinklalapyje tevzib.com)

PRISIKĖLIMO KREDITO UNIJA
Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400 www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas)		SĄSKAITOS	
1 metų “cashable”	1.60%	Taupomoji sąskaita	0.50%
1 metų	2.30%	Čekių sąskaita - iki	0.25%
2 metų	2.45%	Amerikos dol. sąsk.	0.30%
3 metų	2.50%	Amerikos dol. GIC	
4 metų	2.60%	1 metų term. ind.	0.70%
5 metų	2.70%		

RRSP, RRIF pensijų fondai		SUTEIKIAME	
TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita		Studentų paskolas nuo	3.95%
		Asmeninės paskolas nuo	6.60%
		Sutarties paskolas nuo	8.10%

TFSA atviras, kintantis		NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS	
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.00%	Su nekilnanchiu nuošimčiu	
1 metų	2.30%	1 metų	3.50%
2 metų	2.45%	2 metų	3.60%
3 metų	2.50%	3 metų	3.70%
4 metų	2.60%	4 metų	3.80%
5 metų	2.70%	5 metų	3.90%

SUTEIKIAME		Uždaras su kintanchiu nuošimčiu	
• CMHC APDRAUSTAS nekilnojamojo turto paskolas			3.70%
• KOMERCINES nekilnojamojo turto paskolas		Atviras su kintanchiu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	4.20%
		Ribotą kreditą su nekilnojamojo turto užstatu	4.60%

MŪSŲ ADRESAS		Darbo laikas:	
3 Resurrection Road Toronto, ON M9A 5G1 Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285) Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816		Pirm., antr., treč. Ketvirtadieniais Penktadieniais Šeštadieniais Sekmdadieniais	9:30 - 4:00 9:30 - 8:00 9:30 - 7:00 9:00 - 1:00 8:30 - 12:30
ANAPILYJE		Darbo laikas:	
2185 Stavebank Rd. Mississauga, ON L5C 1T3 Tel. 905-566-0006		Ketvirtadieniais Sekmdadieniais	12:00 - 7:00 9:30 - 12:30

TFSA RRSP RRIF

Taikomos sąlygos
**Pasiūlymas galioja
nuo 2020 m.
vasario 1-29 d.d.**

Padidinkit savo
investicijų vertę.

2.85%

2 METAMS
TIK NAUJAI
REGISTRUOTIEMS
INDĖLIAMS

Waterside DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė
1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
Patogus ir nemokamas mašinų pastatymas

www.watersidedental.ca Tel. 905-271-7171

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

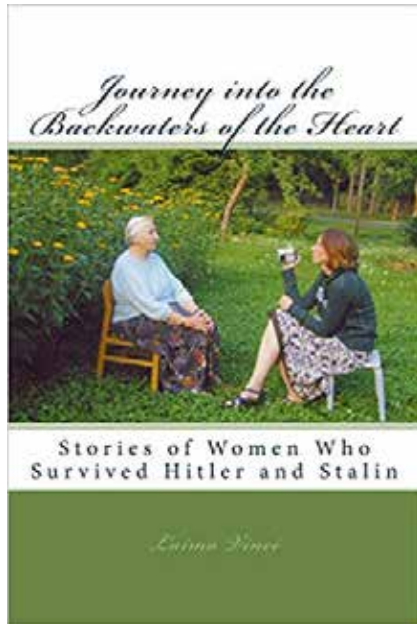
Kanados lietuvių
bendruomenės žinių šaltinis

SEKITE NAUJIENAS:
www.tevzib.com
Facebook’e: [Teviskes ziburiai](https://www.facebook.com/tevzib)

SUSITIKIMAS SU RAŠYTOJA LAIMA VINCE

Sausio 12 dieną Toronto Lietuvių Namuose įvyko susitikimas-pokalbis su lietuvių kilmės JAV rašytoja Laima Vince (Sruoginis).

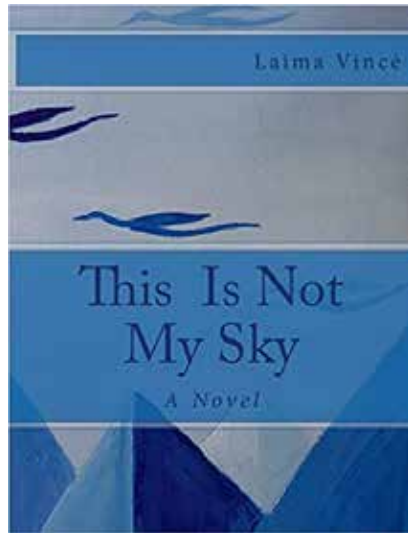
Aušra Karkienė susirinkusiems pristatė viešnią ir jos kūrybinę biografiją. Laima Vincė – prozininkė, poetė, dramaturgė, vertėja, kūrybinio rašymo ir literatūros dėstytoja, tapytoja, trijų vaikų mama, gimė Jungtinėse Amerikos Valstijose, New Jersey. Augo ir buvo lavinama labai lietuviškoje šeimoje ir aplinkoje. Laimos senelis, motinos tėvas Anicetas Simutis buvo Lietuvos generalinis konsulas Niujorke. Šias pareigas jis ėjo ir sovietams okupavus Lietuvą iki pat to meto, kai 1990-aisiais Lietuva atkūrė savo valstybingumą. 1991 m. paskirtas pirmuoju Lietuvos atstovu Jungtinėse Tautose. Juo dirbo iki 1994 m. Laimos mama, dailininkė, gimė jau Niujorke, iš jos Laima paveldėjo tapytojos talentą, gebėjimą savo pasaulio matymą išreikšti vaizdais ir spalvomis. Laima mokėsi Vasario 16-osios gimnazijoje, Vokietijoje. JAV, Rutgers universitete, baigė anglų, vokiečių kalbų ir dailės studijas. Vėliau magistro studijas baigė Kolumbijos universitete Niujorke, kur mokėsi kūrybinio rašymo. Vėliau New Hampshire universitete studijavo negrožinės literatūros rašymą. Laima Vince taip pat dėsto kūrybinį rašymą Pietų Meino universitete. Veikli moteris, puikiai kalbanti lietuviškai, dirbo ir Lietuvoje. 1995-1997 metais pagal Fulbright programą Vilniaus universiteto Anglų filologijos katedroje dėstė poezijos vertimo teoriją ir kūrybinį rašymą. Vilniaus universitete ji dirbo ir 2007-2009 metais. Paskui dvejus metus mokytojavo Tarptautinėje Amerikos mokykloje Vilniuje. 2013-2015 m.m. ji buvo Tarptautinės Amerikos mokyklos Honkonge Anglų literatūros ka-

Rašytojos Laimės Vincės knygų viršeliai

tedros vedėja, taip pat dirbo ir dar dirba Kinijoje. JAV ji pelnė nemažai apdovanojimų už literatūros darbus. Nuo 2011 m. Laima Vincė – Lietuvos rašytojų sąjungos narė. Be grožinės kūrybos, Laima Vincė parašė ir tris knygas apie Lietuvą: „Lenin's Head on a Platter“, „The Snake in the Vodka Bottle“, „Journey into the Backwaters of the Heart“. Laima Vincė, be dviejų Fulbright kūrybinio rašymo stipendijų, yra gavusi Nacionalinio fondo literatūros meno premiją bei PEN vertimų fondo stipendiją. Savo prisiminimais apie pažintį su būsima rašytoja dar Vasario 16-osios gimnazijoje pasidalino Marytė Balaišytė-Miller.

Rašytoja lietuviškai ir angliškai skaitė ištraukas iš savo knygų *This is not My Sky*, ir *Journey into the Backwaters of the Heart*. Pirmoji knyga meniniais vaizdais ir įtaigiais dialogais atskleidžia nelengvą emigrantų su skaudžia

patirtimi gyvenimą kitoje valstybėje, svetimoje kultūroje. Pasakojimas artimas daugeliui žmonių, priverstų palikti savo tėviškę. Kita autorės skaityta ištrauka iš dokumentinės knygos *Journey into the Backwaters of the Heart* pasakoja apie Lietuvos laisvės kovotojas, jaudinančias jų asmeninio gyvenimo istorijas. Autorės skaityta ištrauka apie N. Lukšienės-Paronetto susitikimą su Dzūkijos kaimo gyventojais, kurios namų slėptuvėje pokario metais slėpėsi žinomi Lietuvos partizanų vadai J.Lukša-Daumantas ir A. Ramanauskas-Vanagas, aprašyta su didele įtaiga ir vaizdais, išliekančiais mūsų atmintyje. Susitikimo dalyviams įsiminė ir rašytojos užrašytas ir anglų bei lietuvių kalba perskaitytas meilės eilėraštis. Jį savo žmonai, nuo kurios buvo atskirtas 25-erius tremties metus, tik atmintyje sukūrė ir išsaugojo partizanas Jonas Kadžionis. Partizano žmona Malvina, žeminėje pagimdžiusi savo kūdikį, kaip ir vyras, buvo suimta ir ištremta, tik į kitą Rusijos pakraštį. Rašytojos tvirtinimu, ją nustebino Lietuvos laisvės kovotojų asmeninė patirtis, kuri labai skiriasi nuo dažnai dirbtinai išaukštinamų pasiaukojimo ir išgyvenimo motyvų. Laisvės kovotojams iškentėti pasipriešinimo, slapstymosi ir buities sunkumus, okupantų brutalų persekiojimą ir bausmes padėjo Meilė – visų pirma, meilė savo artimiesiems, savo šeimai. Mylintis ir mylimas žmogus daug stipresnis, tvirtina Laimos Vincės knygos veikėjai.

Pokalbyje su klausytojais, tarp kurių buvo ir Kanados lietuviai rašytojai Antanas Šileika, Irena Guilford, taip pat neseniai pristatytos knygos *Between two devils* autorius John Creedon, aptarta kūrybinio rašymo studijų tikslas ir prasmė. Rašytoja, kaip minėjo A.Karkienė, yra kūrybinio rašymo dėstytoja ir puiki pašnekovė, todėl užsimezgė įdomus pokalbis ne tik apie parašytas knygas, patirtį renkant joms medžiagą Lietuvoje, bet ir apie istorinės atminties išsaugojimą, jos reikšmę tapatybės ugdymui. Atsakydama į popietės dalyvių klausimus, rašytoja savo knygų pavyzdžiais patvirtino kūryboje atspindėtų patirčių visuotinumą, ypač Rytų Europai, paaiškino, kuo skiriasi istorinės ir emocinės tiesos atspindys prisiminimuose ir is-

Laima Vincė skaito savo kūrybą

Susitikimo dalyviai

Du rašytojai: Laima Vincė (JAV) ir Antanas Šileika (Kanada)

torikų knygose. Rašytoja savo daktaratui pasirinkusi taip pat įdomią temą. Ji nagrinėja Šiaurės Amerikos lietuvių kilmės rašytojų kūrybą, lygindama ir aptardama, kaip joje net po daugelio dešimtmečių atsispindi lietuvių tautos, II Pasaulinio karo, sovietinės okupacijos, Sibiro tremčių skaudi patirtis.

Pokalbiai su rašytoja tęsėsi ir pasibaigus oficialiajai daliai, vaišinantis kava. Vieni susitikimo dalyviai turėjo viešniai daugiau klausimų, kiti, įsigiję rašytojos knygų, kantriai sulaukė ir autorės parašo.

SK

Po susitikimo rengėjos su viešnia (iš k.) A. Abromaitytė, G. Kobelskienė, rašytoja Laima Vincė, M.Balaišytė-Miller J.Miller, G.Kobelskienės ntrs.

Lietuvių kalbos dienos

2020 m. vasario 16 d. – kovo 11 d. jau penktą kartą rengiamos Lietuvių kalbos dienos Lietuvos įstai-gose, visuomeninėse organizacijose ir lietuvių bendruomenėse užsienyje. Lietuvių kalbos dienų tikslas – didinti lietuvių kalbos prestižą, stiprinti lietuvių kalbos mokymosi motyvą, prisidėti prie lietuvių kalbos sklaidos pasaulyje, telkti bendruomenes Lietuvoje ir užsienyje.

Kviečiame bendradarbiauti ir kartu rengti 2020 m. vasario 16 d. – kovo 11 d. Lietuvių kalbos dienas lietuvių bendruomenėse užsienyje ir kt. Prašytume rasti galimybių surengti renginių, skirtų lietuvių kalbai, jos mokymuisi ir sklaidai, lietuvių kalbą, literatūrą ir kultūrą puoselėjusioms asmenybėms ir pan. Kalbos komisija ir 2020 m. kviečia užsienio lietuvių bendruomenes, mokyklas ir kt. institucijas surengti kalbos viktorinų ar panašių renginių vaikams ir suaugusiems.

VLKK inf.

LISS – NEĮKAINOJAMA PATIRTIS

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ Kviečia Lietuvos IŠEIVIJOS studentus dalyvauti PROGRAMOJE LISS IR PENKIAS SAVAITES PRALEISTI LIETUVOJE

„Lietuvių išeivijos studentų stažuotė“ (LISS) – 5 savaitių JAV Lietuvių bendruomenės vykdoma programa Lietuvoje, suteikianti studentams galimybę stažotis pagal savo pasirinktą profesiją, patobulinti lietuvių kalbos žinias ir susipažinti su Lietuvos kasdieniniu bei kultūriniu gyvenimu ir šiose srityse vykstančiais pokyčiais. Stažuočių metu programos dalyviai gali kur kas geriau pažinti Lietuvą, jos vidinius procesus, bei sustiprinti savo socialinius ryšius. Taip Lietuva jiems tampa dar artimesnė. Taip pat LISS programa turi intensyvią kultūrinę programą – studentai keliauja po Lietuvą, susitinka su šviesiais Lietuvos žmonėmis taip giliau suvokdami lietuvių tapatybę. Taip pat jie atranda kuriančią, atvirą ir aukštųjų technologijų plėtra garsią, vis labiau vakarietišką Lietuvą. Studentai lankosi biomedicinos, lazerių įmonėse, aukštųjų technologijų mokslo centruose.“, – sako LISS programos vadovė Romėna Čiutienė. Pasak jos, programos dalyviai, sėkmingai užbaigę stažuotę, ne tik gali savo gyvenimo aprašymą papildyti darbo Lietuvoje patirtimi, bet ir gauna universitetinių įskaitų, nes JAV Lietuvių bendruomenė bendradarbiauja su Lietuvos universitetais: nuo 2010 m. – su Vytauto Didžiojo universitetu, 2017 m. – su Vilniaus universitetu ir Vilniaus Gedimino technikos universitetu.

„LISS programa yra labai vertinga gyvenimo patirtis. Visų pirma, tu gauni naudingos patirties pagal savo studijų kryptį, kas yra nepaprastai svarbu prieš pradėdant profesinę karjerą. Be to, tai yra tarptau-

LISS 2019 dalyviai Vilniuje, Literatų gatvėje

Susitikime su Lietuvos prezidentu G.Nausėda (d.) ir jo žmona Diana (k.)

pagalvoti apie kariškio karjerą ateityje. Esu labai dėkingas Lietuvos kariams už šią galimybę“, – sako LISS 2019 dalyvis Daniel Kwiatkowski iš Ilinojaus valstijos.

„Dalyvavimas LISS programoje ir praleistos penkios mano vasaros savaitės Vilniuje, Lietuvoje, buvo nepaprasta kelionė, pilna profesinės patirties, susitikimų su Lietuvos vadovais ir nuostabių gražios šalies vaizdų. Kasdien stažavausi

ti. Buvimas LISS programoje yra didelė laimė, kuri suteikia studentams galimybę dalyvauti daugelyje skirtingų renginių ir susitikimų, kas be programos nebūtų įmanoma. Įvairūs mokslo institutai, susitikimai su politikais ir rekreacinės veiklos, kuriose dalyvavo studentai, buvo neįkainojama patirtis, kurios nekeisčiau į nieką. Ypatingai proaktyvi buvo ir LISS vadovybė, kuri užtikrino, kad kiekvienas programos dalyvis

Išvykose po Lietuvą

tinė darbo patirtis, kuri priverčia tave išeiti iš komforto zonos. Tai yra skirtinga darbo atmosfera su skirtingais siekiais ir tikslais. Ji praturtina tavo požiūrį į darbo esmę. LISS programa viršijo mano lūkesčius tiek dėl darbo stažuotės, tiek dėl kultūrinės veiklos kokybės“, – sako LISS 2019 dalyvis iš Kanados, Toronto, Lukas Janowicz.

„Vizitas Vaidoto batalione buvo tikrai įdomi patirtis, kurią rekomenduočiau bet kuriam kas domisi Lietuvos saugumu. Karinis dalinys ir jo vidaus tvarka darė didelį įspūdį. Kariškiai supažindino mus su karinio gyvenimo kasdienybe ir buitimi. Tiesą sakant, patirtis buvo gana įkvepianti. Jie netgi privertė mane

aplinkos apsaugos agentūroje „VšĮ Baltijos aplinkos forumas“, taip dar pagilindama savo susidomėjimą ir aistrą natūralios gamtos išsaugojimui. Stažuotė suteikė neįtikėtinas galimybes stebėti ir dalyvauti retų paukščių išsaugojimo projekte. Vakarai ir savaitgaliai buvo praleisti, siekiant kuo daugiau sužinoti apie Lietuvą ir jos kultūrą. LISS programos dėka aš supratau, kad Lietuva siūlo daug daugiau galimybių negu aš lig šiol galvojau“, – sako LISS 2019 programos dalyvė Daria Pachucka iš Los Angeles.

„Nors Lietuvos pažanga labai motyvuoja, aš suprantu, kad be LISS programos nebūčiau galėjęs visa tai pamatyti ir supras-

gautų vertingą ir individualiai specifinę darbo patirtį. Tokios įtraukiančios darbo stažuotės ir gerai suplanuotos kultūrinės programos derinys yra būtent tai, kas daro LISS išskirtiniu projektu“, – apibendrina LISS dalyvis Tomas Vyšniauskas iš Kalifornijos.

2020 metų LISS programos trukmė – nuo birželio 13 d. iki liepos 19 d. Registracija vyksta iki kovo 1 d.

Naujienas apie programą LISS sekite www.facebook.com/LISSinternships, [Instagram @liss_summer_in_lithuania](https://www.instagram.com/liss_summer_in_lithuania) arba tinklalapyje <http://liss-vasara.lt/>

LISS programos vadovė Romėna Čiutienė

AR TAUPOTE KELIONĖMS?

**PUIKŲS NUOŠIMČIAI
BE JOKIŲ MOKESČIŲ
KASDIENINĖS PALŪKANOS
TAUPOMOJI SĄSKAITA**

\$ Canadian 1.50%

\$ U.S. 0.75%

€ Euro 0.10%

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nušimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis pataravimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-330 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-330 | Ketv 9-6 | Penk 9-330 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.

- Ieškiniai dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas pataravimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • ricketd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvius, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevzib.com

In memoriam

Lietuviška liepa šlamėki: paskutinei “Tauro” klubo kūrėjai Angelei Šimkienei atminti

2020 m. sausio 22 dieną Toronte mirė paskutinioji lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubo “Tauras” kūrėja ir Garbės pirmininkė Angelė Šimkienė, sulaukusi garbaus 95 m. amžiaus.

Gyvenimas a.a. Angelės nelepino. Po laimingos vaikystės Lietuvoje mūsų kraštą pavergė nuožmūs okupantai. Vengiant mirties ar Sibiro, su tėvais reikėjo paskubomis bėgti Vakarų link. Iš Vakarų Europos šeimai teko vykti į Kolumbiją, vėliau iš ten – į Kanadą. Gyvenimą vėl reikėjo kurti nuo pradžių. Tačiau lietuviškas darbštumas ir išradingumas labai padėjo Angelei ir jos vyrui a.a. Vytautui Šimkui. Visur jie buvo labai gerai vertinami Kanadoje ir, kiekvienai progai pasitaikius, vis toliau mokėsi, kilo savo pareigose. Augino dukrelę Norą. Bet šeimą užgriuvo netikėta, baisi nelaimė. Apsigynusi daktarata, tik 35-erių metų amžiaus dukra Nora staiga mirė, kopdama į Kilimandžaro kalną Afrikoje. Tačiau gilus sielvartas ir liūdesys nepalaužė Vytauto ir Angelės. Jie ir toliau

aktyviai dirbo savo profesijose ir ypač Toronto Lietuvių Namuose. Abu Šimkai puoselėjo savo su kitais Toronto Lietuvių Namų veikėjais įsteigtą, išskirtinę lietuvišką organizaciją gamtos mylėtojams – klubą “Tauras”.

Savo iniciatyva, Šimkai ir kiti TLN aktyvistai tiesiog susimetė pinigų į kepurę ir bendrai nupirko 500 akrų su ežeru labai gražioje ir net Lietuvą primenančioje apylinkėje prie Parry Sound, Ontario. Kviesdami į lietuviškas talkas, pastatė vasarnamį su 16 lovų 4 kambariuose. Iškalė kelią per uolas, privėdė elektrą. Nuostabus pasiekimas labai nedidelėmis jėgomis! “Tauro” klubą ir jo nuostabią gamtą įsimylėjo ne tik Angelė ir kiti steigėjai, bet ir daug jaunų ir vidurinio amžiaus lietuvių. Klubo veteranų akims silpstant, man

A.a. Angelė Šimkienė (1925 -2020)

Parry Sound apylinkės

teko maloni ir garbinga pareiga vežioti Šimkus ir kitus į “Taurą”. Jie daug ko išmokė mane, mano šeimą ir kitus jaunesnius gamtos mylėtojus. Angelė išėjo “į laimingos žūklės namus”, kaip sako Kanados indėnai. Nuoširdžiai dėkojame Jai už “Taurą” ir viską, ką Ji mums padarė.

Lietuviška liepa šlamėki “Taure” ir visur kitur, kur lietuviai susitinka gamtoje!

**Valdas Samonis,
“Tauro” klubas, Parry Sound,
Ontario**

Angelė Šimkienė su žvejybos laimikiu (ntr. d.)

In memoriam

prof. Edvardui Gudavičiui

Netekome iškilaus istoriko

Eidamas 91-uosius metus mirė istorikas, Gedimino ordino kavalierius, Lietuvos mokslo ir kultūros premijų laureatas Edvardas Gudavičius.

Būsimasis viduramžių istorijos žinovas prof. E. Gudavičius gimė 1929 metų rugsėjo 6 dieną Kaune. Jaunystėje įstojo į Kauno politechnikos institutą, kur įgijo inžinieriaus specialybę. Į humanitarinius mokslus vienas iš žymiausių ir iškiliausių viduramžių istorikų pasuko sulaukęs 33 metų amžiaus. 1962-1968 m.m. studijavo Vilniaus universitete. 1970 m. baigė neakivaizdinę aspirantūrą Vilniaus universitete. 1974-1995 metais Lietuvos istorijos instituto mokslo darbuotojas. 1975-2012 m. Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytojas. Profesorius E. Gudavičius 1995 metais tapo valstybinės mokslo premijos laureatu už

Prof. E. Gudavičius (1929-2020)

Pirmojo Lietuvos statuto tyrimą ir parengimą spaudai, o 1998 metais kartu su Alfredu Bumblausku apdovanoți kultūros ir meno premija už „Būtovės slėpinių“ televizijos laidą. Nuo 1991 m. – Lietuvos mokslų

akademijos tikrasis narys (akademikas), Lietuvos piliečių chartijos narys. 1999 m. apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, o 2003 m. profesoriaus apdovanojimų rinkinį papildė Vytauto Didžiojo ordino Komandoro didysis kryžius. Profesorius E. Gudavičius nustatė tikėtiną karaliaus Mindaugo karūnavimo datą – liepos 6-ąją dieną, 1990 m. ši data buvo įteisinta kaip oficiali valstybinė šventė, per kurią pagal tradiciją viso pasaulio lietuviai kartu su Lietuva gieda “Tautišką giesmę”.

„Išskirtinis Istorikas ir Mokytojas, savo laikysena ir žodžiu skatinęs kritiškai mąstyti praeitį ir dabartį, atvirai žiūrėti į pasaulį ir siekti naujų tikslų“ – rašo istorikas dr. R. Petrauskas, naujasis Vilniaus universiteto rektorius, pranešdamas liūdną žinią.

Dėl a. a. E.Gudavičiaus netekties užuojautą artimiesiems bei mokslo bendruomenei išsakė Lietuvos prezidentas G. Nausėda, prezidentas V. Adamkus, Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras V. Landsbergis, vyriausybės ir Seimo vadovai. **Inf.**

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE, ETOBICOKE ir MISSISSAUGOJE

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair) Toronto, Ontario M6N 3P7

Labdaros žinios

(Šiame sąraše įrašyti ir Canada Helps Online aukotojai, atsiuntę aukas 2019 gruodžio – 2020 sausio 22 d. laikotarpiu.)

- A.a. Eric Petrus atminimui aukojo \$100 – Rita Kisielius; a.a. Stasio Žvirblio atminimui aukojo \$100 – Ana Žvirblys (20 mirties metines); a.a. Olgos Kowalski atminimui aukojo \$100 – Janina Wright.
- A.a. Teresės Kartavičienės atminimui aukoj: \$250 – John ir Gail Sharoun; \$125 – Arūnas Jonikas; \$100 – Bernardi Human Resource Law

LLP, Maggie Zaleskis; \$70 – Valerie Ceponis; \$50 – Drew Simons; \$40 – Elizabeth Edge; \$25 – Isabelle Hoselton.

• Taip pat “Labdarai” aukojo: \$500 – Rūta Rusinas, dr. M. Valadka; \$300 – Algimantas Jasinevičius; \$200 – Živilė Anderson; \$180 – Roger Chaplin; \$100 – Ina Balsys; \$50 – Kyle Robertson; \$80 – Hannelore Vasarais; \$30 – Audra Rusinas.

Kadangi lietuvių slaugos namai “Labdara” yra pelno nesiekianti organizacija, kiekvienas doleris yra mielai priimamas ir vertinamas. Nuoširdžiai dėkojame už jūsų dosnumą.

Auka TŽ

A.a. Angelės Šimkienės, ilgametės Toronto Lietuvių Namų moterų būrelio, kultūros komisijos narės, atminimui Toronto Lietuvių Namų valdyba Tėviškės žiburių redakcijai paaukojo \$100.

Šv. Jono lietuvių kapinių priežiūros valdyba skelbia vajų naujam sunkvežimiui įsigyti.

Aukojant čekius rašyti Šv. Jono lietuvių kapinės ir siųsti adresu: 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON, L5C 1T3. Aukotojams bus išduodamos pažymos dėl pajamų mokesčių sumažinimo.

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ
FILADELFIJA 2020

KETVIRTADIENIS, LIEPOS 2 D.
Jaunimo vakaras, Lietuvių namuose

PENKTADIENIS, LIEPOS 3 D.
Koncertas, bilietai parduodami nuo kovo 8 d.

ŠEŠTADIENIS, LIEPOS 4 D.
Koncertas ir šokiai, Loews viešbutyje, bilietai parduodami nuo kovo 8 d.

SEKMADIENIS, LIEPOS 5 D.
Šokių šventė, Temple universiteto Liacouras centre, bilietai parduodami nuo vasario 7 d.

SEKMADIENIS, LIEPOS 5 D.
Šventinis banketas ir šokiai, Loews viešbutyje, bilietai parduodami nuo vasario 23 d.

LIEPOS 3-5 DIENOMIS
Loews viešbutyje veiks "Karalių kaimas"

Daugiau informacijos: www.sokiusvente2020.org

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

KANADOS LIETUVIŲ ŽINIOS
LITHUANIAN CANADIAN NEWS

Ruošiamės permainoms

Kaip jau buvome rašę *Tėviškės žiburių* vedamajame „Permainos“ (TŽ, 2020, nr. 2), rengiamės svarbiam ir nelengvam darbui – nuo liepos mėnesio spausdintų *Tėviškės žiburių* naujienas, rašinius ir skelbimus perkelti į internetinį tinklalapį tevzib.com. Tinklalapis jau yra, bet jis dar tobulinamas, keičiamas, kad būtų pato-

gu ir aišku skaityti. Daugelis *Tėviškės žiburių* skaitytojų pareiškė, pratekę savo prenumeratą, užsimokėdami už visus metus ar daugiau. Norime padėkoti jiems ir kartu užtikrinti, kad pageidaujantiems už likusį pusmetį bus sugrąžinti pinigai. Esame dėkingi skaitytojams, kurie palieka šią sumą kaip paramą tinklalapiui. Taip pat norime priminti tiems, kurie dar yra skolingi už prenumeratą, kad užsimokėtų už pirmąjį šių metų pusmetį. Artimiausiu metu jūs gausite laiškus su nurodyta suma, kurią reikia sumokėti. Tikimės, kad šiuo pereinamuoju laikotarpiu ir ateityje mūsų lojalūs prenumeratoriai, skaitytojai, bendradarbiai, skelbėjai išliks vienintelio visos Kanados lietuvių informacijos šaltinio ištikimais rėmėjais ir skaitytojais.

Tėviškės žiburių redakcija

MAIRONIO MOKYKLOS ŽINIOS

- Vasario 8 d. mokiniams bus dalijami pažymėjimai. Tėveliai galės pasikalbėti su mokytojais tarp 11.30 v.r. – 12 v.d.
- Vasario 15 d. nebus pamokų – pagal TCDSB, šeimos savaitgalis.
- Vasario 22 d. Kanados lie-

tuvių jaunimo sąjungos nariai atvyks į mokyklą ir mokiniams praves užsiėmimus, skirtus Vasario 16-tajai paminėti. Būtu gerai, jeigu mokiniai šia proga vilkėtų Lietuvos vėliavos spalvų marškinėlius – geltonus, žalius arba raudonus.

- Vasario 29 d. abiturientų tėvų susirinkimas, kuriame bus

aptariami mokyklos užbaigimo šventės ruošos darbai.

- Teatro spektaklis iš Klaipėdos žada mums pasirodyti kovo 7 d., 11 v.r., mokyklos didžiojoje salėje. Kviečiame visus!
- "Our Lady of Peace" mokyklos administracija prašo, kad mokiniai, atvykę su žieminiais aulinukais, klasėse persiautų kitais batais. Živilė

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ŽINIOS

Vasario 23, sekmadienį, 3 v.p.p., susitikimas su „Misija Sibiras“ dalyviais, pokalbis apie įspūdžius keliaujant ir tvarkant Sibiro tremtinių kapus.

- Kovo 29, sekmadienį, 2 v.p.p., lietuvių bendruomenės vaikų talentų programa "Pavasario balsai".

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR
Sales Representative

Jei galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. 416-574-4717 (nešiojamas)
416-236-6000 (istaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

Organizacijos įteikite 2020 prašymus iki vasario 16 d.

Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime mūsų fondą gyvybės draudimuose, bei savo testamentuose.

KLF pastoviai remia Tėviškės Žiburius

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Padėsiu parduoti ar nupirkti namą ar butą

Mielai ir sąžiningai patarnausiu

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
416.236.6000

kuleza@sympatico.ca
kulezahomes.com

Tel. tiesiogiai:
416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų
PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**
Tel. **416-825-3328**

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at
Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at
Tel. (905) 383-1650

OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

aplankykite mūsų tinklalapį
www.tevzib.com

KONCERTAI

Sopranas
Akordeonas
Altas

"VISA KŪRĖJUI"

Kovo 3 d., 8 v.v., Prisikėlimo parapijoje
(1 Resurrection Rd. Toronto ON)

"BALTIŠKOS SPALVOS"

Kovo 4 d., 5.30 v.v., Vilnius Manor
(1700 Bloor St. W. Toronto ON, 3 aukštas)

LIETUVOS KANKINIŲ parapijos žinios

• Vasario 9, ateinanti sekmadienį, 10.30 v.r. Mišiose ir parapijos salėje gimtadienio proga prisiminsime a.a. kun. Petrą Ažubalį. Po Mišių Ažubalių giminė visus kviečia parapijos salėje pasivaikšinti kava ir pyragais.

• Vasario 22, šeštadienį, 7 v.v. kviečiame į susitikimą parapijos salėje su „Misija Sibiras“ išvykų dalyvėmis Aiste Eidukaityte iš Lietuvos ir Marija Čyvaite iš JAV, kurios papasakos apie lankomas lietuvių tremties vietas, kad būtų įtvirtinta Lietuvos istorija.

• Vasario 23, sekmadienį, 10.30 v.r. Mišiose sutuoktiniai iškilmingai atnaujins savo Santuokos pažadus. Po Mišių parapijos salėje vyks linksmos Užgavėnės, blynų ir šūpinio pietūs, kuriuos ruošia Lietuvos kankinių parapijos Katalikių moterų ir Mažosios Lietuvos moterų draugijos kartu su parapijos šeimomis.

• Vasario 29, šeštadienį, 4 v.p.p., KLB Toronto apylinkės valdyba Anapilio lietuvių sodybos salėje rengia Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios – Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Bus programa ir vaisės. Dalyvavimas – laisva auka.

• Gerojo Ganytojo misijoje Mišios mokslo metų laiku (nuo rudens iki pavasario) vyksta šeštadieniais, 2 v.p.p. Vasario 22, šeštadienį, po Mišių, kviečiame į susitikimą su „Misija Sibiras“ išvykų dalyvėmis Aiste Eidukaityte iš Lietuvos ir Marija Čyvaite iš JAV.

• Wasaga Beach KLB apylinkė kviečia į Lietuvos nepriklausomybės šventę vasario 28, penktadienį, 2 v.p.p., Gerojo Ganytojo misijos kavinėje. Dalyvaus naujai paskirtas Lietuvos ambasadorius Kanadoje Darius Skusevičius.

• Gerojo Ganytojo misijoje Wasagoje Mišios bus ne vasario 29, šeštadienį, bet kovo 1, sekmadienį, kad norintieji galėtų dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės minėjime vasario 29, šeštadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje.

• Wasaga Beach KLB apylinkės valdyba renka \$10 solidarumo mokestį šeštadieniais, vasario 1, 8, 15, 22, ir sekmadienį, kovo 1 po 2 v.p.p. Mišių misijos kavinėje.

• Balandžio 19, Dievo Gailestingumo (Atvelykio) sekmadienį, po Mišių, parapijos salėje vyks poezijos atvelykis, skirtas poetų Henriko Nagio ir Pauliaus Širvio šimtmečiui. Visus, didelius ir mažus, jaunimą ir vyriausius, kviečiame ruošti, atmintinai išmokti šių poetų eilėraščių ir pasidalinti Žodžio meno atgaiva. Dalyvaujantiems bus skiriami apdovanojimai.

• Mūsų parapijos šventovėje ir salėje iki šiol buvęs visas apšvietimas, naudojęs daug elektros, buvo pakeistas LED šviesomis, kurios taupo elektrą ir ilgai neperdega. Ačiū visiems per penkerius metus aukojusiems Tikinčiosios šeimos („Family of Faith“)

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Sveikiname su artėjančia Vasario 16-tąja! Tegyvuoją Laisvę, Tikėjimą ir Viltį..

• 2020 metų Prisikėlimo parapijos kalendorius: vasario 23 d. Užgavėnės; vasario 26 d. – Pelenų diena; kovo 1 d. Kaziuko mugė; kovo mėn. Gavėnios rekolekcijos (data bus žinoma vėliau); balandžio 5 d. Sriubos vakaronė; balandžio 10 d. Didysis penktadienis; balandžio 12 d. Velykos; balandžio 24-25 d.d. naudotų drabužių ir daiktų išpardavimas; gegužės 3 d. Pirmoji komunija; birželio 13 d. „Vilties bėgimas“; birželio 23 d. „Joninės“; „Kretingos“ stovykla angliškai kalbantiems liepos mėn. 5-18 d.d.; lietuviškai kalbantiems liepos mėn. 19 d. rugpjūčio 1 d.; Šeimų stovykla rugpjūčio mėn. 2-8 d.d.; „Romuvos“ stovykla rugpjūčio mėn. 9-15 d.d.;

• Sveikiname Lilliana Commisso ir Dominic Nesterenko, įžengusius per Krikšto sakramentą į mūsų krikščionių bendruomenę. Džiaugiamės kartu su Jumis ir Jūsų šeimomis, prašome Dievo, kad laimingų kiekvieną Jūsų gyvenimo žingsnį.

• Mirties pranešimas: a.a. Danutė Barkauskas, 96 m. amžiaus, išlydėta iš Prisikėlimo parapijos sausio 31 d. Paliko dukrą Luciją (Algis), vaikaičius Ramoną, Anną (John) ir Vyta (Kassandra), provaikaičius William, Lilijaną, Adriją, Ofeliją ir Tavą. Amžiną atilsį duok mirusiajai, Viešpatie.

Mišios

• Vasario 9, sekmadienį, 9 v.r. padėkos intencija; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; a.a.Bronę Maziliauskiene; a.a.Vincą ir Oną Beresnevičius; a.a.Juožą, Anelę ir Susan Urkius; specialia intencija; a.a.Sheila Stephen; a.a.Joną ir Reginą Genučius.

• Vasario 16, sekmadienį, 9 v.r. už a.a.Aldoną Žemaitienę; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; a.a. Mikalojų ir Juliją Stanislovačius; a.a.Joną Dirmantą; a.a.Paulę, Juožą ir Virginijų Sičiūnus; a.a.Genovaitę Tunkūnienę; a.a.Marytę Astravaitę; a.a.Juožą ir Rimaną Zorubus; Vacį Rociūną ir Vytautą Volertą; Birutę Kriaučiūnienę-McKenny.

rinkliavai, kurią surengė Toronto arkivyskupija. Ketvirtadalis mūsų parapijoje surinktų aukų buvo skirta svarbiems parapijos projektams. Nuširdžiai ačiū už jūsų dovaną – ilgam laikui atliktą pagerinimą. Dėkojame Algiui Gelažauskui už darbų prižiūrėjimą ir pagalbą.

MIRTIES PRANEŠIMAS

• Sausio 27 d. Šv.Jono lietuvių kapinėse šalia savo vyro a.a. Vytauto ir dukros dr.Noros palaidota Toronte mirusi a.a. Angelė Šimkienė, 95 m. amžiaus. Drauge su seserimi Birute Daržinskiene su šeima bei visais giminėmis ir pažįstamais ją lydime malda.

Mišios

• Lietuvos kankinių šventovė-

DELHI ŠV. KAZIMIERO parapijos žinios

• Sausio 19, sekmadienį, Tillsonburg miesto ligoninėje mirė a.a. Marta Vieraitienė, 89 m. amžiaus, palaidota Tillsonburg miesto kapinėse. Velionės liūdi vyras Jonas, duktė ir sūnus su šeimomis bei mūsų Delhi ir Tillsonburg lietuvių apylinkė.

• Delhi Šv. Kazimiero šventovėje Mišios aukojamos sekmadieniais, 11 v. r.: vasario 16, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Benediktą ir Veroniką Cvirkas; vasario 23, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Ramą Kalendrienę; kovo 1, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Dianą Choromanskę-Švažienę.

LONDONO ŽINIOS

• Kovo 1, sekmadienį, po 3 v.p.p. Mišių, KLB Londono apylinkės valdyba kviečia visus į Mary Immaculate parapijos salę Vasario šešioliktosios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 102-jų metų, ir kartu Kovo vienuoliktosios – Lietuvos Nepriklausomybės 30-čio bendram paminėjimui. Ta proga bus renkamas bendruomenės solidarumo mokestis, bus vaisės su kavute ir ekrane rodomos ankstesnių apylinkės renginių nuotraukos.

• Lietuviškos Mišios aukojamos 3 v.p.p. kiekvieną mėnesio pirmąjį sekmadienį Mary Immaculate šventovėje 1980 Trafalgar St., London, ON.

• Kovo 1, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Staškūnų ir Marazauskų šeimų mirusiuosius.

KVIEČIAME Į LIETUVOS KREPŠINIO DIENĄ

Šiomet sukanka 10 metų, kai buvo pradėtas rengti Toronto „Raptors“ lietuvių vakaras. Ši sukaktis bus paminėta kovo 30 d., 7 v.v.

Šiame gražiam renginyje žada dalyvauti buvęs „Raptors“ žaidėjas, mūsų mylimas Jonas Valančiūnas. Bilietus šiam renginiui galima įsigyti tinklalapyje www.raptors.com/ticketpass. Specialaus pasiūlymo kodas: LITHUANIA20.

• Bilietų kainos prasideda nuo \$23. Skubėkite!

je (Anapilyje) vasario 9, sekmadienį, Mišios 10.30 v.r. už a.a. Vladą (XV metinės), Alviną (IV metinės) ir Simoną Ramanauską; a.a. Sofiją Butkevičienę (X metinės); a.a. kun. Petrą Ažubalį (gimtadienio proga).

• Vasario 16, sekmadienį, Mišios 10.30 v.r. už a.a. Petrą Joniką ir VI. Pūtvio Šaulių kuopos mirusius; a.a. Kazį Ivanauską (I mėn.); a.a. Jurgį Ramanauską (I m.); a.a. Kazį (10 m.) ir Mariją Lingius; a.a. Bronių Vakarą; a.a. Bronių Aleksandravičių.

• Gerojo Ganytojo šventovėje (Wasagoje) vasario 8, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. dr. Česį Kurą.

• Vasario 15, šeštadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Stasį Grigutį (3 m., Kampučių kaimo).

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas vyks vasario 16, sekmadienį, Šv. Kazimiero parapijos salėje po 11.30 v.r. Mišių. Tą dieną Mišios Aušros Vartų parapijoje bus įprastu laiku. Bus renkamos aukos Montrealio lietuvių bendruomenei. Po programos vaisės, dalyvaukime

Montrealio lietuvių mokyklėlė ruošia du renginius vaikams ir tėvams bei visai lietuvių bendruomenei Aušros Vartų parapijos salėje: vasario 15, šeštadienį, 12 v.d., bus susitikimas su Marija Čyvaite iš Čikagos, kuri kalbės apie kelionę „Misija Sibiras“. Vasario 29, šeštadienį, 12 v.d., rengiamas susitikimas su Kanados lietuvių jaunimo sąjungos nariais iš Toronto, kurie kalbės apie lietuvių. Dėl informacijos skambinkite Aušrai tel.514-770-3439.

Garbės konsulas Arūnas Staškevičius praneša, kad kovo 7, šeštadienį, Aušros Vartų parapijos salėje 2 v.p.p. rengiamas Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo (30-ties metų) minėjimas. Jame kalbės Lietuvos ambasadorius Kanadoje Darius Skusevičius ir pasirodys muzikinė grupė iš Lietuvos „Tutto a Dio“. Neringa Radėnaitė (sopranas), Augustinas Rakauskas (akordeonas), ir Greta Staponkutė (altas „viola“). Dalyvaukime visi!

Inf.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Šv. Elžbietos draugijos žiemos pietūs įvyko sausio mėn. 26 d. Po Mišių visi susirinko į gėlėmis papuoštą parapijos salę. Draugijos pirmininkė Antoinette Brilvičienė visus pasveikino ir padėkojo už atneštus patiekalus. Valdybos narė Nijolė Šukienė pristatė draugijos apyskaitą. Angelė Šlekienė šventė savo 95-tąjį gimtadienį, draugija jai įteikė dovanėlę ir jai bei Vytui Giviui visi sugiedojo „Ilgiausių metų“. Klebonas P. Mališka palaimino stalą ir visus susirinkusiuosius. Tuoj po pietų draugijos narės, kurios sausio, vasario ir kovo mėn. švenčia gimtadienius, buvo pakviestos nusifotografuoti prie saldumynų stalo, prie gimtadienio torto. Visi linksmi kartu praleido popietę.

Vasario 2 d. parapijos salėje buvo parodytas kino filmas „Ashes in the Snow“. Be vietinių žiūrovų, filmo pasižiūrėti atvažiavo ir keli Otavos gyventojai. Pasistiprinę šiltais užkandžiais, kuriuos paruošė Montrealio lietuvių bendruomenės valdyba, visi žiūrėjo meninį filmą.

Šv. Kazimiero parapijos metinis susirinkimas vyks vasario 9, sekmadienį, po 12 v.d. Mišių. Klebonas ir parapijos komitetas kviečia visus dalyvauti.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas rengiamas vasario 16 d. Tą dieną Šv. Kazimiero šventovėje Mišios bus aukojamos 11.30 v.r., po jų parapijos salėje vyks minėjimas. Dalyvaus naujai paskirtas Lietuvos ambasadorius Kanadai Darius Skusevičius. Marija Čyvaite iš Čikagos papasakos apie praeitos vasaros jaunimo grupės „Misija Sibiras“ ekspediciją į Lietuvių tremties ir kalinimo vietas. Meninę programą atliks dainos vienetas „Kreivos akys“ ir Montrealio tautinių šokių grupė „Gintaras“. Montrealio lietuvių bendruomenės valdyba visus kviečia gausiai dalyvauti, įėjimas – laisva auka.

Šv. Kazimiero parapijos metinė šventė numatyta kovo 1 d. Mišios bus aukojamos 12 v.d., po Mišių visi yra kviečiami į salę pietums. Yra ruošiamas kultūrinė programa. Bilieto kaina užsisakant iš anksto: \$30, o prie durų \$35. Dėl bilietų prašome kreiptis į parapijos komiteto nars Alice Skrupskis, tel: 514-257-6761 arba Nijolę Šukienę tel: 514-593-6859. **JA**

Sveikiname Šv. Elžbietos draugijos nars gimtadienių proga V.Lietuvninkaitės ntr.

LITAS

Montrealio lietuvių

kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349